

Христов крст

Роберт Ј. Виленд

Садржај

<u>Христов крст.....</u>	<u>1</u>
<u>Садржај.....</u>	<u>2</u>
<u>Предговор.....</u>	<u>3</u>
<u>Зашто да тражим крст?.....</u>	<u>4</u>
<u>Крст као тајна природе.....</u>	<u>7</u>
Поука коју даје семе.....	7
Крст задовољава наше унутрашње потребе.....	8
Неодољива привлачност Христовог крста.....	8
<u>Исусова прва поука о значењу крста.....</u>	<u>10</u>
Како су ученици препознали Христа?.....	10
Јесмо ли ми бољи од Петра?.....	12
<u>Крст и Луцифер.....</u>	<u>14</u>
Јесмо ли и ми слични Петру?.....	15
Како је Луцифер постао ђаво.....	15
<u>Исусова друга поука о значењу крста.....</u>	<u>17</u>
Дечак Исус и крст.....	18
Једини начин да се спасе наш »живот«.....	19
<u>Ко је тај стари човек који треба да се разапне с Христом?.....</u>	<u>21</u>
Павлово схватање крста.....	22
Једноставност крста.....	23
<u>Подмукло поновно јављање старог човека.....</u>	<u>26</u>
Нови облици у којима се појављује »стари човек«.....	27
Крст као темељ суђења.....	29
<u>Исусова трећа поука о значењу крста.....</u>	<u>31</u>
Наше »ја« и љубав према породици.....	32
Цена грађења примерног карактера.....	33
Процена снаге непријатеља.....	34
Скривени елемент вредности.....	35
<u>Како сам открио крст.....</u>	<u>37</u>
Збуњује ме изрека »спасен вером«.....	38
Шта нам то заклања видик према Христовом крсту.....	39
Стварна мера Исусове агоније на крсту.....	40
<u>Како крст изгони сав наш људски страх?.....</u>	<u>44</u>
<u>Марија Магдалена и крст.....</u>	<u>50</u>
Кључ који открива тајну.....	51
Како Маријино дело приказује Исусову жртву за нас.....	52
Симонова реакција на Маријино дело.....	54
<u>Крст и савршена сличност Христу.....</u>	<u>56</u>
Маријина љубав је савршено хришћанско искуство.....	57
Племенитост Маријине жртве узор је хришћанског искуства.....	58
Како ће Маријина љубав довршити дело Јеванђеља по целом свету.....	59
<u>Поговор.....</u>	<u>63</u>

Предговор

Док сам живео у Флориди, одлазио сам да пливам на обале Атлантског океана. Ту сам се веома брзо упознао са силином морских струјања која могу да савладају чак и најснажније људе. Ни очајнички напори, ни завеслаји рукама и ногама нису у стању да избаве из загрљаја те усковитлане воде.

Свакоме од нас добро је позната силина вртлога искушења која и најјачег човека, жену, младића или девојку савлађује и одвлачи у дубине греха. Ми покушавамо да останемо на ногама, међутим свуда се око нас ковитла та надмоћна сила.

Извор тог вртлога искушења је оно што Библија назива »свет«. Ти можеш *покушавати* свом снагом да будеш »добар«, али је свуда око тебе »свет«, двадесет и четири сата дневно, који се труди да те надјача и одвуче у вртлог искушења.

Шта да чинимо? Има ли икаквог начина да се поништи дејство тих струјања, има ли пута да се савладају искушења?

Нови завет каже да има! Али, тај »пут« није баш добро познат. Апостол Павле је о томе писао: »А ја Боже сачувај да се чим другим хвалим осим крстом Господа нашега Исуса Христа, којега ради *разапне се мени свет*, и ја свету!« (Галатима 6,14)

То је прилично тежак задатак! Оно што Павле назива »крстом« поништава силу вртлога греха. Када ти и ја научимо да се »хвалимо једино крстом«, и ми ћемо стајати чврсто и сигурно; и најжешћа искушења која сотона може измислити биће немоћна да нас покрену с места.

Управо зато ми је жао када чујем некога како говори: »Тако је лако изгубити се, и тако је тешко ићи за Христом!« Чињенице показују да је стварност потпуно супротна! Ако схватимо стварно значење крста, *лако ћемо следити Христа и тешко ћемо се изгубити!* »Вртлог греха« је тада »мртав«!

Желиш ли да установиш зашто је то тако? Нека ти ова књижица помогне да јасније схватиш силу Јеванђеља и њену моћ да промени твој живот!

Зашто да тражим крст?

Човек који је набавио нов луксузни аутомобил жели да се он сија као нов. Он, можда, своје мисли не изражава речима, али непрестано »гланцање« аутомобила показује колико му је до њега стало.

Неки се поносе лепом кућом или пољопривредним имањем, или блиставом каријером. Музика, уметност, наука, забаве или животна достигнућа, »понос« су других.

»Понос« апостола Павла тема је ове књижице. Према једном старом преводу, апостол каже: »Боже сачувај да се било чиме дичим, осим крстом Господа Исуса Христа!« (Галатима 6,14). У савременом језику не постоји реч која би у потпуности покривала значење речи »дика«. Она обједињује жељу да се нешто постигне: понос поседника, страст упознавања и оцењивања, привлачност лепоте, чежњу за узбуђењима, све оно што савремени човек осећа у својој бескрајној трци за задовољствима живота. И тек када све то узмете у обзир, почећете да схватате шта је апостол Павле хтео да каже када је рекао: »Ја се... дичим... крстом!« »Јер сам одлучио да међу вама знам само Исуса Христа и то распетог!« (1. Коринћанима 2,2. Чарнић)

Да ли је тај давнашњи човек био неки фанатик? Шта је то у крсту код апостола распламсало ту доживотну жудњу, сличну оној коју је Бејб Рут (Babe Ruth) гајио према бејзболу, Пикасо (Picasso) према сликању или Казалс (Casals) према Баху (Bach)? Крије ли се у Библији нешто величанствено и битно што смо ми пропустили да видимо.

Научници нам кажу да се у водама океана крију бескрајне неискоришћене резерве енергије, довољне да покрију потребе човечанства у току многих будућих генерација. Верујем да постоје и бескрајне неискоришћене резерве духовне енергије у ризницама крста, које нам Павле тако одушевљено представља. Већина од нас је своју веру претворила у напорну и мукотрпну борбу. Остала нам је непозната сила Јеванђеља да промени људе – сила којом се Павле послужио пре толико времена!

И само Павлово обраћење дошло је као последица сусрета са Христом, и то распетим. У једном кратком часу Павле је увидео да крст на којем је Исус умро доказује веродостојност његовог тврђења да је дугоочекивани Месија. Блистава спознаја коју је стекао на путу за Дамаск тога дана окружила је крст неодољивом привлачношћу која је заувек променила његов живот. Од тада је крст био сунце које је обасјавало његово небо. За њега је крст био прави драгуљ истине Јеванђеља, а не њен оквир; био је средиште и срж Христове поруке, а не само њен део.

Наш савремени свет зна мало или ништа о том крсту. Антички свет испољавао је заинтересованост за крст. За њих је то била »лудост« или »камен спотицања«, а скоро увек »саблазан« (1. Коринћанима 1,23; Галатима 5,11. Чарнић). Међутим, за данашњи свет крст је непривлачна, досадна непознаница. »Саблазан крста« није престала, али крст не може да буде ни саблазан ако се о њему ништа не зна. Није никакво чудо што је данашњи свет једноставно

равнодушан према крсту. Уместо да се бори против њега као што је то чинио Павлов свет, савремени свет је огрезао у потпуном непознавању крста.

Та тама је завладала када је непријатељ сваког добра успео да оствари своје лукаве планове. Сотона је знао да крст означава његов коначни пораз и открива његово потпуно безакоње. Крст је одјекнуо као сотонино посмртно звоно. Цели Божји свемир посматрао је Христа како умире, као што су гледаоци некада посматрали борбе у арени. Сотонина мржња према Христу, показана приликом распећа, заувек му је одузела сваку наклоност тог бескрајног гледалишта. У том смислу је »кнез овога света« био »истеран напоље« кад је Исус умро на крсту (Види Јован 12,31-33).

Његова маска је била збачена једном заувек. Ниједно биће које је упознало прави Божји карактер више никада неће саосећати са сотоном. Сотона је постао свестан, бар што се тиче безбројних чета безгрешних анђела, да је изгубио битку. Једино се могао надати да ће на своју страну привући грешни свет и уз његову помоћ заратити против Христа.

И тако је сковао злонамерни план да избрише знање о крсту из памћења људи. Постављајући »гносубу пустошну« (Данило 12,11), сотона је створио лажно хришћанство, фалсификат право хришћанства. Основно правило тог лажног хришћанства је да заобилази прави крст, тако да човек нема прилику да стекне било какав појам о његовом дубоком значењу. Да би задржао људе у заблуди, сотона је одлучио да што више прошири обожавање *знака крста* и тако помрачи *истину право крста*.

Иако је од Константиновог времена знак крста амблем званичног хришћанства, подмукли фалсификат Јеванђеља успешно производи »отпад пустошни« у људском срцу. (Види Књига пророка Данила 8,11-13) Историја хришћанства више од 1600 година од Константина наовамо потврђује пророчко запажање о сотонином »великом гневу« против Јеванђеља и узбудљиви коментар: »Јер зна да времена мало има!« (Откривење 12,12). Сотона је људима понудио симбол уместо оригинала. Крст је постао омиљена амајлија, магијски знак, амблем који се носи око врата, подиже на торњевима цркава или слика на њиховим прозорима. Крстови од дрвета и метала се чак и обожавају, док је онај прави крст, начело крста, остао непознат.

Сотона је толико убеђен у своје планове да дозвољава људима да слободно разговарају о крсту, да му се моле, да певају о њему, да га носе, да га употребљавају као архитектонски амблем, да га чак и обожавају, све док то онемогућује сваки покушај да се стекне било какав *увид у право значење крста*. Можете ли замислити лукавији трик побеђеног непријатеља него да се послужи знаком свога пораза и претвори га у знак своје победе?

Сунца је стварно нестало са неба таквог хришћанства. Иако истина о крсту не мора да се занемари или одбаци свесно, несхватање право значења крста доноси трагични губитак, исти губитак који је одбацивање крста донело јеврејским старешинама у Христово време. Разум прихвата симбол иако срце није успело да стекне неопходно искуство с правим крстом.

Међутим, не смемо да будемо заведени празном симболиком и да заборавимо нешто много важније. Појава фалсификоване идеје била је замишљена као препрека у тражењу оригинала. Већ само постојање фалсификата говори да се негде крије и оригинал! Облаци и смеће које је сотона нагомилао око крста биће уклоњени и ми ћемо бити у стању да угледамо стварност у истом оном сјају у коме ју је видео Павле!

Речи Јована Крститеља и данас су значајне: »Гле, Јагње Божје, које узме на себе грехе света!« (Јован 1,29). »Погледајте у мене и спашћете се« је оно што Бог тражи од нас! (Види Књигу пророка Исаије 45,22)

Посматрање је човекова омиљена разонода. Један познати часопис већ у свом имену показује жељу да извуче корист из те човекове склоности да сазна нешто ново. Милиони људи

проводе своје слободно време посматрајући ближње који пролазе поред њихових врата, гледајући екран телевизора или се удубљујући у часописе са сликама. Ако се догоди несрећа на аутопуту или било шта необично, у нама се јавља неодољива жеља да »посматрамо«. Сви ми имамо у себи ту урођену жељу да очима упијамо оно што до тада нисмо видели. У нама постоји тежња да видимо нешто коначно, нешто што још није откривено.

Иако тога нисмо свесни, ми у ствари чезнемо да видимо Исусов крст, јер ниједан други приказ не може да нас задовољи.

И када једном угледамо Његов крст, нећемо се, као ни Павле, »дичити« ничим другим! Крст ће постати наш »понос«. Када будемо угледали »Јагње Божје«, видећемо оно што ће имати силу да уклони свако идолопоклонство из нашег срца, да га потпуно искорени. Новац, имање, каријера, слава, све ће то изгубити привлачност за онога који је видео шта значи Голгота! За њега ће почети прави живот!

Хајде да га угледамо!

Крст као тајна природе

Хиљадама година је грешни човек корачао тлом ове планете не успевајући потпуно да сагледа најједноставнију и најосновнију тајну, записану у природи – правило крста. Сељак баца семе у земљу да би произвео своју свакодневну храну, а не примећује поуку којој семе жели да га научи: да плононосан живот настаје као последица одрицања од живота и настајања новог створења.

Кад је коначно безгрешни Младић закорачио на наше тло, из дана у дан клечао је да би се молио своме Оцу за снагу и мудрост да човеку може пружити одговоре на питања: Како се може решити проблем смрти? Како се људски род може сачувати од истребљења? Како би зли могли постати добри?

Као Створитељ, Исус је својим рукама написао књигу природе. Сада, као Човек, трудио се да је схвати, да из њених тајни извуче поуке које ће указивати на једини прави пут у животу – пут крста.

Касније, када су путници из Грчке пожелели да виде Исуса, Он им је одговорио: »Дошао је час да се прослави Син човечји. Заиста, заиста, кажем вам, ако пшенично зрно не падне у земљу и не умре, остаје само; а ако умре, доноси много рода. Ко воли свој живот, упропашћује га, а ко мрзи свој живот на овом свету, сачуваће га за вечни живот.« »А ја ћу, када будем подигнут са земље, привући све к себи. Ово је пак рекао да покаже каквом ће смрћу умрети« (Јован 12,23-25.32.33).

Семе које тражи »сигурност« у посуди или на полици ништа не постиже, јер угађајући свом драгоценом »ја« »остаје само«. Смрт може да победи једино оно семе које, без своје кривице, бива положено у хладни гроб у мрачној земљи. Једино умирући оно може да донесе »много род«.

Поука коју даје семе

Безгрешном Младићу који се трудио да проникне у ову тајну, свака расцветала стабљика, свако израсло дрво говорило је о голготској жртви семенке која је умрла сама у хладној земљи. Какву славу, далеко већу од жртве коју је принело, постиже зрнце семена грождја, када се над његовим гробом разгранају тешке лозе украшене богатим родом! Тако ће, знао је то Божји Син, и Његова жртва постати средство да се »много синови доведу у славу« (Јеврејима 2,10). Његово младо биће донело је чврсту одлуку: сматраћу себе семеном, бацићу своју сигурност и све што сматрам драгоценим у »земљу« да умре! И тако је из природе извукао то основно начело, до тада неоткривено, које Га је довело до чудесног крста, до тајног оружја којим је победио смрт.

Није важно да ли је Исус као дечак потпуно схватио да ће Његова жртва бити принесена управо на римском крсту. Важно је да је тај прастари облик извршења смртне казне над злочинцима, та најсрамнија и најспектакуларнија смрт, била најбољи начин да цео свет види

величину Његове жртве. За Њега, »пасти у земљу и умрети« као »семе« било је болније и теже него издржати само физичку смрт. Апостол Павле наговештава да постоји велика разлика између »смрти на крсту« и обичне смрти. (Види Филиплџанима 2,8) Пуна мера смрти подразумева крајње очајање и срамоту. Исусов крст пружио је ту пуну меру!

Међутим, нама данас крст не значи много, јер је време донело скоро потпун преокрет на лествици вредности. Иако је некада указивао на најпонижавајуће и најсрамније мучење које људско биће може да поднесе, смрт сувише страшну да би је чак и демони могли заслужити, крст је данас постао најпоштованији знак на свету.

Разлог за такву промену вредности не крије се само у хировитости историје, већ је много дубљи. Никаквим култом херојства, повезаним са смрћу мученика, не може се објаснити страхопоштовање које мноштво интелегентних људи осећа према Исусовом крсту. И зато је сврха ове књижице да открије разлоге тог страхопоштовања.

Крст задовољава наше унутрашње потребе

Без обзира да ли себе сматра религиозним или не, човеку је довољно само површно упознавање са значењем крста да би постао свестан да се нешто, скривено у дубинама његовог бића, одазива на позив крста. Истина о крсту буди у човеку неко чудно поштовање, додирује неке струне људске природе, које ништа друго не би могло додирнути. Историја указује на сопствени врхунац и циљ када ће истина коначно продрети у пробужену савест сваког људског бића на Земљи. Сваки хришћанин је свестан чињенице да нека нежна веза сједињује његово биће са Голготом, јер му је Онај који је тамо умро постао тако близак да се скоро сјединио с њим. Саосећање према било коме на Земљи не може нас тако тесно везати као саосећање које гајимо према Господу Исусу док виси на крсту. Пошто је Христос умро за све, »значи да су сви умрли« (2. Коринћанима 5,14). Онај који тражи истину то добро зна, а онај који је избегава неће успети да избегне суочавање са истином коју жели да одбаци.

Верник или неверник, сваки човек ће коначно упознати *силу* која се открила на крсту. »А ја ћу – када будем подигнут са земље – *све* привући к себи!« – каже Распети (Јован 12,32). Ми можемо одлучити да се одупремо тој »привлачности« коју осећамо у својој души, али, пре него што осетимо патњу изгубљености, то одупирање мора бити крајње упорно. Одбацујући љубав, каже Христос, »сви који мрзе на ме, љубе смрт« (Приче 8,36).

Али, ако одлучимо да се не одупиремо, Христов крст нас »привлачи« Њему. Милиони демона, служећи се у свом противљењу човеку свим околностима у животу, исто су тако немоћни да спрече то привлачење, као што конач не може да задржи, рецимо, ратни брод. Исусове речи, упућене радозналим Грцима, могу се схватити једино као полагање права на свеопшту моћ над срцима свих људи преко крста који ће бити уздигнут. То није тврђење да ће сви бити спасени, већ да ће сви у извесној мери осетити привлачну силу крста, неки зато да јој се одазову, а други да јој се на своју штету одупру.

Неодољива привлачност Христовог крста

Шта је то што Христов крст чини тако неоодољивим за онога који застане да размисли о његовом значењу? Да је Жртва на крсту била само неки фанатични зилот или поремећени мистик обузет чудном идејом да је једнак Богу, да је била само добар човек убијен у трагичним околностима, та смрт не би оставила трајнији утисак на мисли будућих генерација од смрти неког мученика или убиства неког државника. Али, управо је Жртвино тврђење да је Бог дало непролазну привлачност њеној смрти.

Међутим, како бисмо могли знати да је Он Бог? Да ли је наша вера само сујеверје? Да ли је наша чежња за вечном наградом тако јака да смо спремни да прогутamo и невероватно да бисмо »избегли« из окрутног света у коме се налазимо?

Поглед на крст бољи је од свих брижљиво припремљених доказа којима се неки служе да би доказали Христово Божанство! Када једном проникнемо у природу љубави која се открила на крсту, Жртва се јасно показује као Божји Син, и нико други. Само је »Бог љубав« (1. Јованова 4,8). Људска љубав никада не може ни показати ни измислити оно што видимо на Голготи. Љубав, откривена на Голготи, је љубав која се одрекла себе, бескрајно на тај начин надвисујући људску љубав, која је обузета собом и лако промашује циљ. Срце сваког човека је дубоко свесно да таква љубав долази једино од Бога и да је непријатељство које је одузело живот Жртви у суштини наше »непријатељство према Богу« (Римљанима 8,7). Исусова љубав сама по себи сведочи да потиче од Бога.

Та љубав шаље позиве крста сваком људском срцу, откривајући му да је на крсту умро најискренији и најближи Рођак свих људи, највернији Пријатељ који их је волео управо у тренутку када су највише мрзели себе, Пратилац који је остао уз њих у најтежим тренуцима, који је у њих веровао и онда када су сами били спремни да се одрекну себе. Сваки човек је бар понекад био макар површно свестан ове најблиставије од свих нада – да је Неко имао поверења у њега и веровао у њега иако је био упућен у све његове тајне кривице. Слађе него речи: »Ја те волим!« звучи уверавање: »Имам поверења у тебе, потпуно ти верујем. Ставићу све на коцку због твоје будућности!« Ниједан глас који би био само људски не би нам могао упутити такве речи! Пошто знамо да су наши греси бескрајно велики, могу нас охрабрити само бескрајно опроштење и поверење! Чињеница да су сви чули тај глас наде и охрабрења доказ је свима да се Божји Син појавио у нашем телу. Можемо се одупрети гласу и одбацити га, али ако га будемо послушали, бићемо привучени да следимо Христа.

Глас који се обраћа нашем срцу и истина која је записана у природи – доказују небеско порекло начела крста.

Ова књижица не покушава да постигне више од *трагања за крстом*. Када будемо завршили ово наше дружење, трагање је тек отпочело за све нас. Бескрајне ризнице до сада несхваћених истина доказ су да мора постојати и неки бескрајни живот који ће бити посвећен истраживању значења те бескрајне жртве. Наше тражење ће се претворити у сазнање и песму избављених током читаве вечности.

Исусова прва поука о значењу крста

Делује као изненађење када откријемо да је Исус чекао скоро до краја своје земаљске мисије да би ученицима јасно указао на крст који Га очекује.

Када се подсетимо да је истина о крсту средишња тема Јеванђеља, сунце на своду небеске истине, питамо се зашто је Спаситељ тако дуго одлагао да ученицима пружи поуку о тој важној теми. Само се тајанствено и успутно освртао на своју смрт. Имамо на располагању само Његове изјаве о »храму« који ће бити разорен и подигнут за три дана (Јован 2,19), о себи као о бакарној змији која ће бити подигнута (Јован 3,14), о прилагању свога тела за живот света (Јован 6,51), о знаку пророка Јоне (Матеј 12,39), о жалосном одвајању Женика од сватова (Матеј 9,15).

Међутим, ученици нису схватили важност тих значајних изјава. Њима је било неопходно јасно и потпуно објашњење тих потресних догађаја који су се приближавали. Исус им га није дао све до своје посете обалном подручју Цезареје Филипове, само неколико месеци пре великог искушења којем је била изложена њихова вера.

Исто тако, изненађује да се све до тог тренутка Исус није усудио да им постави значајно питање о томе шта верују, ко је Он. Морао им је дати времена да своје прво површно одушевљење Његовом раном службом претворе у трезвено убеђење које ће моћи да издржи кушање.

И заиста, њихова вера у Исусово Божанство била је стављана на болна искушења. Оклевајући да се послужи титулом »Син Божји« Исус је налазио необично задовољство у томе да себе назива »Сином човечјим«. Он је мало по мало хладио вруће жеље Јевреја у вези са Месијом кога су очекивали. Одлучно одбијајући одобравања људи који би радо у Њему видели испуњење својих омиљених надања, задовољавао се тиме да остане сиромашан и непознат. Није показивао никакве жеље да стекне признање религијских вођа, заузимајући став који је наизглед непотребно изазивао њихово непријатељство.

После тешке беседе о Хлебу живота, мноштво некадашњих ученика отишло је да се више не врати. Он се чак усудио да нагло распусти мноштво које је намеравало да Га прогласи царем. А сада је полако постајао »презрен и одбачен од људи«. Изгледало је да ученици заиста имају довољно разлога да одбаце и ону чисто људску, световну веру у Исуса као у Месију.

Како су ученици препознали Христа?

Међутим, истовремено су имали и обиље доказа који су потврђивали непрестано уверавање Светога Духа да је овај Човек заиста Син Божји. А ти докази нису били само физичка чуда која је Исус чинио.

За њих су објашњења могли да пронађу и пријатељи и непријатељи, као што су их могли и занемарити. Физичка чуда само ретко јачају веру. Оно што је *стварно јачало веру* ученика била је неземаљска, натприродна, потпуно чудесна *љубав* која се изражавала сваком речју и

сваким делом Исуса Христа. Осећала се истинска духовна мудрост и небески здрав разум у свему што је Он говорио. То су била »права дела« на темељу којих је Исус позвао Филипа да верује у Њега (Јован 14,11.12). Одбијање да признају ова »дела« представљало је кобни и неизлечиви грех јеврејских старешина, не против Сина човековог, већ против Светога Духа. Али, ученици су веровали! Сада, у Цезареји Филиповој, само неколико месеци пре распећа, коначно су били спремни да признају своју веру.

Када је дошао у околину тог града, »питао своје ученике, говорећи: шта кажу људи, ко је Син човечји?« (Матеј 16,13). Њихови одговори би поласкали свакоме осим Сину Божјем. Омиљен у народу, био је проглашаван за Илију, Јеремију или некога од других пророка. Незадовољан, Исус је наставио испитивање да би њихово нејасно схватање обликовао у дубоко убеђење: »А ви, шта кажете, ко сам ја?« (Матеј 16,15)

Петар је био први који је нашао речи да изрази чврсту веру која је обузела њихово биће. Овај Човек није био само већи од свих пророка, не само дугоочекивани Месија: »Ти си Христос, Син Бога живог!« (Матеј 16,16)

Исус је похвалио Петрову веру, али га је одмах упозорио да не греша очекујући да ће њоме стећи неке заслуге: »Блажен си, Симоне, сине Јонин, јер ти то не откри тело и крв, него Отац мој који је на небесима!« (Матеј 16,17). Петар није смео охолост да помисли да је паметнији од осталих. Иако ћелије људског мозга имају блиставе способности, људски ум, уколико није просветљен Светим Духом, потпуно је неспособан да препозна Бога који се појављује инкогнито. »Нико не може рећи: Исус је Господ, осим у Духу Светоме!« (1. Коринћанима 12,3). Божји Син је корачао прашњавим путевима живота пре две хиљаде година, а људски род Га није скоро ни препознао ни схватио, као што ни небеску истину у току свих година од тада »тело и крв« нису препознали.

Пошто су ученици изразили своју веру, Исус је сада био спреман да постави темеље и угаони камен своје Цркве. »И на тој стени (на том признању мога идентитета) сазидаћу Цркву своју; и ни врата паклена неће је надвладати!« (Матеј 16,18). И ми Га сада гледамо како ради вешто и брзо, као мудри Градитељ и божански Зидар који подиже зграду вере коју ни »врата паклена« неће надвладати.

Сада, када су ученици били чврсто уверени у Његово Божанство, Он је био спреман да их просветли у погледу своје смрти. Уклањајући све тајанствене велове који су обавијали претходне кратке изјаве о крсту, Он им јасно, чак и грубо, говори да ће бити одбачен и убијен: »Отада поче Исус казивати својим ученицима да он треба да оде у Јерусалим и много да пострада од старешина, првосвештеника и књижевника, да буде убијен и да трећи дан васкрсне« (Матеј 16,21).

Ученици су слушали, више запрепашћени него ужаснути. Мисао да Бог има Сина била је већ довољно револуционарна за њихове јеврејске умове, па им је сада идеја да тај Син Божји треба да умре изгледала несхватљива. Једноставно је нису прихватили. Распети Месија уместо прослављеног, крунисаног, који влада светом, представљао је за њихов разум увреду, скандал и срамоту. Што су били уверенији да је Исус Божји Син, то су били збуњенији и сметенији када им је било речено да ће бити убијен.

»Блажени« Симон, син Јонин, који је први признао Сина Божјег, први је одбацио Његов крст! Забринут, очигледно, чак и за Исусово душевно здравље, када је чуо запањујућу изјаву која је тако одбојно деловала на његове другове, добронамерни Петар је грубо ухватио свога Господа као да жели да Га подвргне некој врсти шок терапије, да га отргне од болесних замисли које су Га обузеле. Немају права припадници људског рода да лоше поступају према Месији, а посебно се то не може очекивати од Изабраног народа!

»А Петар га узе настрану и поче га корити, говорећи: Боже сачувај, Господе; неће ти се то догодити!« (Матеј 16,22). Крст је за злочинце, а не за добре људе, нарочито не за Сина Божјег!

И тако је крст постао »камен спотицања« и »лудост« за прве ученике, али и »саблазан«. Он је то чак и сада за нашу људску природу!

Збуњеност ученика не треба да нас изненађује. Ако »тело и крв« нису могли да схвате истину да је Исус Син Божји, још мање је Петар могао да схвати суштину истине крста. Већ је и сама помисао о томе толико премашивала могућности људског ума да је морала бити несхватљива без откривења, без помоћи Светога Духа. Било је добро што је Исус прво навео своје ученике да признају да је Син Божји, па им тек онда објавио ту нову, ужасавајућу вест. У противном, они би устукнули у неверовању и одбацили Га исто онако као што Га је одбацило и мноштво некадашњих ученика у почетку Његове службе. Религије које је човек измислио могле су да наговештавају долазак »Месије«, али Га ниједна није могла замислити као паћеника, који из неизрециве љубави даје свој живот за људе.

Јесмо ли ми бољи од Петра?

Наш непрепорођени људски ум је и данас исто тако слеп за истину крста као што је био ум првих ученика. Ми смо још у већој опасности, јер имамо оно што они нису имали – познавање чињеница о распећу и скоро свеопшту сагласност да се оно стварно догодило. Међутим, то »предзнање« може да закрчи прилазе срцу, да нас спречи да срцем схватимо крст, уколико се бавимо мислима да нам срећна околност што смо рођени у време хришћанства даје било какву предност у односу на Петра. Ми можемо мислити да смо по природи паметнији од Петра, јер живимо у једно просвећено доба, јер смо се извукли из понора духовног незнања у којем се он налазио. Ако је тако, онда смо промашили да схватимо саму срж Јеванђеља!

Ми нисмо у стању ни да почнемо схватати шта се то збивало у Цезареји Филиповој уколико не схватимо да је наша људска природа иста као и Петрова. Неспособност да то схватимо може нас изложити трагедији понављања, на још ширем подручју, Петрове погрешке одбацивања крста. Он га је одбацио у незнању; нама прети опасност да га одбацимо свесно!

Разлог таквог Петровог понашања ускоро ће постати јасан. Помисао о крсту била је нешто тако оригинално, неземаљско, да се могла појавити једино у божанском уму. Крст је и мудрост и сила Божја! (1. Коринћанима 1,18.24). То је божанска стратегија духовне борбе на врхунском нивоу! Али, Петров одговор на Спаситељеву запањујућу изјаву био је исти као и одговор људи свих времена и места. Он је изражавао мисли нашег срца, данас, проглашавајући мисао о распећу одвратном лудошћу.

Исус је показао да је схватио Петра када га је укорио због његовог непристојног и недостојног понашања: »Ти си ми саблазан, јер не мислиш што је Божје, него што је људско!« (Матеј 16,23). Петар је једноставно био човек, као и сваки други, који је могао да схвати и прихвати само оно што долази од човека. Петар није био ништа више »зао« од нас – он је једноставно био Петар. И пошто је био Петар, није могао да »мисли« у оној мери »оно што је Божје« да би могао да разазна значење крста. Оно »што је људско« и што је заслепљивало његов ум, заслепљује и наш.

Међутим, ми још нисмо разматрали стварне разлоге Петровог противљења Господњем крсту. Исус није био груб према Петру, није се љутио на њега; Његове речи нису биле излив необуздане нарави. Необична строгост са којом је Господ укорио свог драгог ученика открива нам порекло Петрових световних погледа. Исус је једноставно ставио свој прст на болно место, на извор људског противљења крсту: »А Он се окрену и рече Петру: иди од мене, сотоно;

саблазан си ми, јер не мислиш што је Божје, него што је људско!» (Матеј 16,23) Јадни Петар! Нехотице је постао оруђе у сотониним рукама; покушавајући да Исуса одврати од намераване жртве ставио се у сотонину службу. Христос је схватио да Петрове замисли имају свој извор у бунтовничким мислима непријатеља који је устао против Бога на Небу.

Не треба да помислимо да је Петар постао сотона! Не, он је својим односом према крсту само изразио нешто што је далеко надмашивало могућности грешне, необавештене људске природе. Био је то, у ствари, савршени одраз сотониног држања. Можемо замислити каква је тишина завладала у малој групи ученика када су схватили пуно значење Христових речи.

Крст и Луцифер

Ако »тело и крв« нису у стању да схвате суштину крста, могли бисмо да се запитамо да ли је сотона могао да је разуме.

Сотонино понашање нико не може да опише као неинтелигентно или ограничено, јер он зна шта ради! Да би устао против крста, претходно је морао да се упозна са истином о крсту! Да није имао на располагању најобимнија обавештења о крсту, могли бисмо помислити да се подигао против истине једино из заслепљености, да је био жртва заблуде. Али, тада он не би ни био ђаво и сотона.

Међутим, иако је имао свеобухватно знање, сотона се побунио! *Зашто* се побунио – остаје недокучива »тајна безакоња«! Међутим, *управо због тога* што је тако дубоко познавао науку о спасењу, у систем његове побуне укључено је најодлучније презирање крста. У свом људском незнању, Петар се усудио да ступи ногом на Луциферово тло када је покушао да Исуса одврати од крста.

Када је кушао Адама и Еву у Едемском врту, сотона им је као мамац ставио обећање да ће преступом осигурати себи узвишенији ниво живота од оног који им је стварањем био намењен. »Бићете као Бог!« (1. Мојсијева 3,5). Та чежња да постану као Бог била је иста она чежња која је навела сотону на први преступ у свемиру:

»Како паде с неба, звездо Данице, кћери зорина! Како се обори на земљу који си газио народе! А говорио си у срцу свом: изићи ћу на небо, више звезда Божјих подигнућу престо свој, и сешћу на гори зборној, на страни северној! Изићи ћу у висине над облаке, изједначићу се с Вишњим!« (Исаија 14,12-14)

Нико не може покушавати да буде као Бог уколико истовремено не настоји да *збаци Бога*, јер може да постоји само један »Највиши«! Зато је ова жеља ставила Луцифера у положај »непријатељства према Богу«. У истом том положају смо и сви ми, уколико не прихватимо откупљење (види Римљанима 8,7). Исус је рекао о сотони: »Од самог почетка био је убица!« (Јован 8,44. NEB) То је истина, јер »ко год мрзи брата брата, убица је« (1. Јованова 3,15. ССП). Сотона је мрзео Бога и завидео Му. И тако је већ од првог дана Луциферове побуне на Небу сенка крста почела да се оцртава на токовима историје.

Нема никакве сумње да је сотона схватио куда ће га одвести његова побуна. Увидео је да је зло које гаји у свом срцу мрачно и ружно – убиство вечног Божјег Сина. Тако је страшна била та његова обузетост собом! Пет пута у истом делу Књиге пророка Исаије читамо о Луциферовом себичном самољубљу. Грех има свој корен у егоизму. Луцифер је дуго и озбиљно размишљао о путу којим је кренуо. Треба ли да се покаје док му се још пружа прилика? Ако је то решење, тада постоји само један једини пут да окаје грех којим се заразило његово анђеоско биће – то чудесно »ја« које је желело да се изједначи с Вишњим, да збаци Бога с престола, морало је да умре. Себичност је морала да буде распета.

Јесмо ли и ми слични Петру?

Било би добро кад хришћани двадесетог века не би себе сматрали бољим од јадног Петра. У то доба он је био хришћанин и ватрено је волео свога Учитеља. Није био само обични верник Цркве, већ и рукоположени проповедник. Имао је право да се поносно позове на своје искуство истеривања демона у име Исуса Христа. Управо је добио нарочити благослов у облику Христове похвале. А ипак је несвесно био у дослуху са сотоном, покушавајући да се успротиви Христовом крсту.

И ми смо хришћани који ватрено воле свога Господа. И ми, можда, радимо за Њега, и ми се, можда, поносно и радосно позивамо на упечатљиво животно дело, радујемо се што нам се демони покоравају кад им се обраћамо у Христово име, и што сотона пада с неба као муња на једну нашу реч! Међутим, ипак је могуће да је и нама овладало исто оно неразумевање стварног стања које је овладало Петром када му је наш Господ рекао: »Иди од мене, сотоно!« Ако је било могуће да драги, пријатни, љубазни Петар буде тако заслепљен да заступа интересе непријатеља, то се лако може догодити и нама! Хоће ли нам та непожељна особина бити приписана или неће, потпуно зависи од нашег односа према крсту!

Како је Луцифер постао ђаво

Крст на којем је Луцифер требало да умре себи био је једини излаз из његове дилеме, из његове буне против Бога. Сва његова охолост, његов егоизам, његово драгоцено »ја«, којим се толико поносио, све је то морало да умре драговољно, по његовој слободној одлуци, да би истина, праведност и светост могли да живе. Луциферу је тако мало недостајало да се преда да је био у стању да схвати важност тог јединог пута спасења који се отварао пред њим.

А онда је снажно, с одвратношћу, одбацио ту мисао. Неће бити крста за њега! Једном заувек, свим срцем, потпуно схватајући шта чини, прихватајући пуну одговорност за свој поступак, Луцифер је одбацио мисао о самоодрицању и жртвовању. Објавио је да ће утемељити нови начин живота у целом пространом Божјем свемиру – пут самоузвишења, самољубља и егоизма. Тако је Луцифер одбацио крст.

И управо се тада претворио у ђавола и сотону, у »стару змију... која вара сав васиони свет« (Откривење 12,9).

Управо зато је сотона огорчени, непомирљиви противник божанског начела крста. Он добро зна да је једини пут којим се било које грешно биће у целом Божјем свемиру може вратити правди управо пут крста. Зато и улаже тако промишљене, одлучне напоре да знање о том путу избрише из свести човечанства. Све што је сотонско, противи се крсту; према томе, све што се противи крсту, сотонско је!

У тој светлости и Христов оштри прекор, упућен Петру, постаје разумљивији! Није то била нека провала раздражљивог темперамента! Не само што је Петар »размишљао« на људски начин, »размишљао је« и на сотонски начин! Он је несвесно изражавао осећања непријатеља кад је наговарао Исуса да своје интересе стави на прво место и одбаци мисао да иде у Јерусалим и буде разапет. Старање о себи и својим интересима, чување независности на духовном подручју, то су мисли којима се првенствено бави душа тог моћног палог анђела! А зар то нису и наше мисли?

Показало се да је оно »људско« потицало из нечистог духовног извора, а у Петровом случају то је постало сасвим очигледно. Петар се несвесно нашао у улози сотониног сарадника у свом заузимању против крста. Ако се правилно схвати, кушање да Исуса одврати од крста било је најмоћније оружје сотоне, којим се стално служио у току целог Христовог земаљског живота.

Сотона није био незналица у погледу начела крста, али једноставно није могао да схвати божанску љубав која се откривала у утеловљеном Христу, која Га је наводила да иде до краја у приношењу најузвишеније жртве и да то све чини добровољно. Последњи злонамерни позив, добачен Христу, потицао је од сотоне: »Помози сам себи и сиђи с крста!« (Марко 15,30). А сада, у Цезареји Филиповој, заштита сопствених интереса представља водеће начело у Петровом срцу. И он, у ствари, говори: »Помози сам себи, Господе!« Исус га је назвао правим именом када је рекао: »Иди од мене, сотоно!« Петар је устао против крста!

Исусова друга поука о значењу крста

Петар би се препао да је имао времена да размисли о томе шта је учинио. Он се, у ствари, усудио да прекори свог Учитеља, чак је ставио и руке на Њега као на неког свог познаника рибара за кога би помислио да је сишао с ума.

Пуни страхопоштовања и дубоко дирнути, ученици су слушали како Исус први пут јасно износи правила небеског царства. Ево шта стварно значи ићи за Њим:

»Тада рече Исус ученицима својим: ако ко хоће за мном ићи, нека се одрекне себе, и узме крст свој и иде за мном! Јер, ако ко хоће своју душу да сачува, изгубиће је; а ако изгуби душу своју мене ради, наћи ће је!« (Матеј 16,24.25)

Било је то као да је у ствари рекао: Ви се чудите што ја, Божји Син, морам да идем на крст и да умрем! Али, то још није цела истина, јер и ви сами, уколико желите да идете за Мном, морате пристати да умрете на крсту са Мном! У томе смо једнаки, јер закон крста обавезује све нас!

Речима »ко год« заиста су били сви обухваћени! Ни Бог ни човек није од тога изузет! У далеким вековима вечности, пре него што се грех појавио, Отац и Син пружили су један другом руке, свечано се обавезујући да ће, уколико човек згреши, Отац дати Сина, а Син дати себе, да би се свемир ослободио пропасти изазване себичношћу. И да ће на крају Бог поделити свој престо са свима који одлуче да са Христом поделе крст. За Њега је то значило да све стави на коцку у снажном изражавању љубави, да открије њене дубине и висине о којима нису сањала ни безгрешна бића. *И Бог има свој крст!*

Ко год да си, уколико желиш да следиш Христа, *имаћеш свој крст!* Није неопходно да будеш свештеник, монах, духовник, мисионар, чак ни службеник Цркве или верски старешина, да би могао да будеш обухваћен речима »ко год«, који би иначе морали да изгубе свој »живот«. Семе које жели да спасе свој живот, изгубиће га; семе које буде било стављено у земљу да само умре, донеће »многи род«. И у томе је, каже Исус, срж начела на којем је утемељено Његово царство!

Није никакво изненађење што је грех, када је устао против Божје владавине, напао управо ово начело крста. У рату који се распламсао, божанска љубав није успела да пронађе ниједан други пут до победе осим пута крста. Љубав га је изабрала инстинктивно, јер му је она савршени израз. Ниједним другим путем Божји Син није могао да пође осим путем прихватања крста; ниједну другу одлуку Бог није могао да донесе осим одлуке да принесе свог јединог Сина, јер је толико љубио свет. У тим прастарим вековима вечности, прапостојећи Христос склопио је свечани споразум да постане Јагње Божје. Пошто је Његово срце било ризница бескрајне љубави, Он је изабрао тај пут. И управо зато је био Јагње »заклано од постања света« (Откривење 13,8).

У било које срце да уђе данас, божанска љубав ће изабрати исти пут кад се суочи са проблемом греха. Начело победе је исто, без обзира да ли се Створитељ бори са проблемом или ти и ја.

Дечак Исус и крст

Истина крста је прекрасно приказана искуством које је Исус стекао када је дошао на Земљу. Иако је био у потпуности човек и у свему кушан као и ми, Његово срце је било без греха и, према томе, чисто. И тако је остало – о, чудо над чудима – ризница љубави! По томе се разликовао од свих осталих људских бића која су се родила на овом свету. Он једини није знао ни за какав грех, једини *није допустио себичности* ни у којем облику.

Ипак, ми не можемо претпоставити да је било какав траг сећања на прапостојање постојао у Његовом уму у току Његовог раног детињства. Као новорођенче на мајчиним рукама, у стаји у Витлејему, није имао неку свесну спознају која би премашивала ону коју имају друга новорођенчад приликом рођења. Он није могао да прими к знању обожавање пастира или мудраца са Истока. Као дете у Назарету, да ли је забављао Јосифа и Марију причама о небеским лепотама које је упознао у току свога прапостојања? Као неко дете коме се посрећило да посети »велики град«, да ли је својим малим друговима, са којима се играо у прашњавим пролазима свог планинског села, говорио о својим подухватима као Заповедника небеских анђела? Не, као дете, Исус се учио мудрости онако као што се ми учимо. »А дете растијаше и јачаше... напредоваше у премудрости и у расту!« (Лука 2,40.52). Христово чудо је чудо његовог рођења, Бог у људском телу, подложен законима умног и физичког развоја као што смо им сви ми подложни, а ипак без греха! Свакако, Он није био рођен са некаквим чудесним сећањем на своје божанско прапостојање. Све те божанске предности ставио је на страну!

Негде око дванаесте године живота, многа деца су склона дубоким размишљањима. У то време обликују се и мерила одлучивања која одређују целокупни каснији живот. Исус је управо навршио дванаесту годину живота када је први пут учествовао на националним свечаностима свога народа, познатим под именом Пасха. Први пут је гледао чувени Храм и посматрао у бело одевене свештенике како крваву жртву полажу на олтар. Будан и радознао, иако пун страхопоштовања, Његов ум је тежио да схвати смисао чудног симболизма жртвовања невиних јагањаца. Нико није био у стању да Му каже шта то значи, чак ни сами свештеници. Изговарали су реченице и обављали обреде чији смисао нису могли да схвате. У току четири хиљаде година Божје слуге приносиле су крв животиња, тражећи помирење за грех. На питање Дечака: »Зашто?« нико није могао да понуди одговор, нити је ико могао да објасни тајну крвних жртава. Зар је могуће, питао се Исус, да крв јунаца и јараца уклања грех?

Дечак је престао да обраћа пажњу на празне разговоре својих вршњака и на њихове лакоумне игре. Ни родитељи нису могли да Му помогну. Ћутљив и усамљен, посматрао је приказ проливања крви који Га је тако дубоко дирнуо. Павле нам каже шта се збивало у Његовим мислима када је схватио да крв јараца, јунаца или јагањаца никада не може опрати људски грех. Не само на Небу одакле је дошао, већ и као дечак на коленима, потпуно је схватио суштину свега и у срцу одлучио:

»Зато и Христос, спремајући се да дође на свет, рече Богу: Ниси желео жртава и приношења животиња, већ си за мене припремио тело. Нису ти биле угодне жртве животиња, које су сагоревале на олтару, нити жртве за грех. И зато ја рекох: Ево мене, о Боже, *да чиним оно што Ти желиш* да чиним!« (Јеврејима 10,5-7. ТЕВ)

Било је то као да се молио: Оче, теби нису потребне све те реке животињске крви! Ти у њима не уживаш, јер нису довољне да оперу грех ни из једног јединог људског срца! Али, Ти си

од мене начинио оно што јесам – ја имам тело које могу да жртвујем! Имам крв која може да се пролије! Ево мене, Оче – дозволи *ми* да постанем Јагње Божје! Ја желим да умрем за грехе света! *Моја крв* нека буде помирење. Желим да будем тај напаћени слуга, о коме говори Исаија, на чија је плећа Бог положио безакоње свих људи. Дозволи *мени* да будем рањен за човекове преступе, избијен за његова безакоња, да се мојим ранама он исцели! Гле, долазим – да испуним вољу твоју, о Боже!

Павле додаје да је Исус укинуо старозаветне симболичке службе и уместо њих успоставио своју жртву:

»И тако је Бог укинуо све старе жртве и уместо њих прихватио Христову жртву. И пошто је Исус учинио оно што је Бог желео од њега да учини, сви смо се очистили од греха жртвом коју је Он дао када је принео своје тело, једном и за све!« (Јеврејима 10,9.10. TEV)

Никакво сећање на прапостојање није могло да протумачи Исусу свечано значење те тајанствене пасхалне службе. Није био у стању да призове у сећање судбоносни споразум са вечним Оцем из времена пре него што је свет настао, када је »савет мира« био »међу обема« (Захарија 6,13) и када је Син дао себе и одлучио да постане Јагње Божје које ће узети грехе света. Његов непорочни ум, неискварен грехом, постепено је проницао у смисао онога што се пред Њим збивало.

Схватио је да ти јагањци и те жртве нису у стању »да у погледу савести доведу до савршенства онога који Богу тако служи« (Јеврејима 9,9. Чарнић), и да закон »имајући сен добара која ће доћи, а не само обличје ствари, не може никада усавршити оне који приступају сваке године« (Јеврејима 10,1). Све су то *предлике, симболи*, закључио је Он. Неко невин, безгрешан, свет, неискварен, мора да умре као Јагње Божје уколико желимо да грешна људска срца икада буду привучена Богу! Цео тај празни ход симбола и сенки треба да дође крају приношењем истинске божанске жртве!

То је био закључак до којег већина мудраца и свештеника у Израилу нису стигли у току хиљада година. А сада, гледајући по први пут оно што су други већ небројено пута гледали, »не разазнавајући тела Господњега«, овај дванаестогодишњи Дечак је схватио. Његово млађано тело прожела је неодољива сила снажне одлуке. Те јадне душе, које узалудно очекују да им људски напори донесу спасење, не смеју да буду немилосрдно препуштене ономе што ће се на крају претворити у безнадежно очајање. *Он ће жртвовати себе!* Дванаестогодишњи Дечак је »то видео... и не би му мило што нема суда. И виде да нема човека и зачуди се што нема посредника: зато учини му спасење мишица његова, и правда његова подупре га« (Исаија 59,15.16). И тако је Христос »Духом Светим себем« понудио Богу као жртву »без кривице« (Јеврејима 9,14).

Гледај то чудесно дело љубави! Станујући у људском телу, Дечак од дванаест година, потпуно несвестан своје тајанствене прошлости, зна само оно што је вером открио у Божјој Речи. А ипак, доноси исту одлуку коју је као Заповедник небеских чета донео у саветима Неба! *Одлучио је да пође на крст!*

Једини начин да се спасе наш »живот«

Када се Божја љубав излије на наше срце Духом Светим који нам је дарован, ми бирамо пут крста исто онако спремно као што га је изабрао Божји Син у савету Неба пре много векова, и поново као дванаестогодишњи Дечак у јерусалимском храму. У сваком случају, без обзира да ли у срцу Божјег Сина, или у срцу грешника који верује, последице се протежу до васкрсења – које је исто толико део овог начела као и крст. »А ко мрзи свој живот на овом свету – сачуваће га за вечни живот!« (Јован 12,25. Чарнић)

Подигнута су два крста: Христов крст, и крст твој и мој на којем треба да умремо са Христом као што је то учинио покајани разбојник. Био је на Голготи и трећи крст, али није било откупљења за непокајаног лопова који је умро на њему. Он је био изложен патњама и смрти које никада није прихватио. Бунтован, проклињао је своју судбину и Бога све до свог горког краја, и пропао је. Хоћемо ли се и ми бунити против начела крста и кренути трагом овог лопова у вечну таму?

Биће нам много лакше да подносимо свој крст уколико будемо гледали онај други на којем је умро наш божански Узор. Ако будемо схватили Његов крст, биће нам лакше да прихватимо свој и да га радосно носимо.

»Када гледам чудесни крст Голготе,
На којему Господ славе страда,
Тад све је ништа спрам те лепоте,
И гордост моја у прах пада.
И када би сав свет припао мени,
Тиме бих вратио тек мали део,
Јер Божја љубав што ме плени,
Захтева душу и живот цео.«

Ајзак Вотс

Ко је тај стари човек који треба да се разапне с Христом?

Једна врло пријатна и добра хришћанка изненада је изгубила вид. Док је лежала у постељи, трудећи се да пронађе неки смисао у тешкој трагедији кроз коју је прошла, појавио се њен пастор, желећи да јој пружи утеху.

»Сестро, Бог је свој крст положио на тебе!« – рекао је љубазно.

Како бисте се осећали када би несрећу која вас је непозвана задесила неко прогласио вашим крстом? Зар не бисте били у искушењу да осетите одбојност према Богу који је на тако груб начин пореметио ваше животне планове?

Ниједна душевно здрава особа не би свесно и добровољно изабрала невоље и жалости које ми тако често проглашавамо својим крстом! Крст, који нам Спаситељ нуди, мора да се прихвати драговољно, као што је и Он драговољно прихватио свој. Нико не би изабрао да буде слеп, непокретан или сиромашан. Иако се очекује од нас да и те терете стрпљиво носимо, њихово радосно ношење ни издалека не представља испуњавање начела крста, оног начела које је Христос проповедао.

Више од свих других Христових апостола, Павле је схватио како је велики утицај крста на људску природу. Он није био само високо образовани јеврејски мислилац, већ је познавао и идеје грчке филозофије. Запањујућа идеја о крсту изазивала је врло различите реакције код Јевреја и код Грка. За Јевреје је то био »камен спотицања«, а за Грке »безумље« (1. Коринћанима 1,23).

Не изненађује што су Грци крсту прилазили као »безумљу«, јер нису били просветљени мудрошћу коју је требало да им објаве Јевреји. Грци су створили реч којом су обележавали своју личност – »его«. Али, *шта да чине са егоизмом*, уопште нису знали! Кад се појавио Павле и рекао да »его« (»ја«) – мора да се »разапне«, и саму ту помисао они су одбацили као бесмислену.

С друге стране, идеја о крсту била је одбојна и за Јевреје, јер су били неопростиво слепе незналице на подручју психологије људске природе. Да су успели да схвате значење службе у свом сопственом светилишту, они би у Христовом помирењу препознали савршени одговор на потребе људске природе по целом свету. Међутим, изненађујуће је било њихово непознавање откривења које је управо њима било поверено.

Као познавалац грчке филозофије, Павле је осетио да су »синови овога века мудрији од синова видеља у свом нараштају« (Лука 16,8), бар по томе што су схватили да је људској природи неопходно нешто што јој ниједна религија антике није могла дати. »Грци премудрости траже« (1. Коринћанима 1,22), каже Павле, правилно схватајући да се управо у начелу крста крије мудрост коју они узалудно траже, а коју несвесно потискивање људске природе прикрива.

Павлово схватање крста

Ниједан текст у Новом завету не садржи пуни, систематски преглед науке о крсту, онако као што га је Павле објавио својим слушаоцима у Малој Азији. На располагању нам је само збирка пригодних писама, а ниједно од њих Павле није замислио као потпуни препис својих идеја које су преокренуле антички свет (Дела 17,6). Управо зато је неопходно да претражујемо та писма да бисмо пронашли трагове Павлових живо оцртаних схватања која су раздвојила историју нашега света у два дела.

На светлост дана тада излазе многе Павлове значајне мисли о крсту као о једином средству да се промени људско понашање. Најјасније објашњење налазимо у писмима која је Павле упутио црквама у Риму и у Галацији:

»Или не знате да сви који се крстисмо у Исуса Христа, у смрт његову крстисмо се? Тако се с њиме погребосмо крштењем у смрт да, као што уста Христос из мртвих славом Очевом, тако и ми у новом животу да ходимо. Јер када смо једнаки с њиме једнаком смрћу, бићемо и васкрсењем, знајући ово да се стари наш човек разапне с њиме да би се тело грешно покварило да више не бисмо служили греху. Јер који умре, опрости се од греха« (Римљанима 6,3-7). »Јер сам погубљен с Христом на крсту, тако да више нисам ја онај који живи, већ је то Христос који живи у мени!« (Галатима 2,20. ТЕУ).

Наш најомиљенији превод Библије описује нашу стару природу као »нашег старог човека«. То је неко чудно биће. Ко је то у ствари?

Да ли је то сотона? Такво тумачење тешко би се могло прихватити, јер сотона никада не би пристао да буде разапет заједно с Христом, нити би га Бог приморавао да то учини!

Да ли је »стари човек« наша »грешна природа«? Павле употребљава други назив када говори о нашој грешној природи. Он је назива »грешно тело« (Римљанима 8,3). Наравно, нема ничег грешног у телу, уколико се мисли дословно на тело! »Грешно тело« је »телесан ум« или »грешна природа« (Римљанима 8,7).

Павлова првобитна замисао о нашем »старом човеку« не ограничава се само на нашу »грешну природу«. Овим појмом Павле није обухватио само оно што нама *изгледа* лоше, што ми осуђујемо у себи. Не, ту спада и оно што ми, не схватајући своје право духовно стање, сматрамо бољом страном своје природе. Тако нам се, на пример, догађа, уколико нисмо пажљиви, да говоримо: »Ово треба да се разапне с Христом, а ово не треба!« иако и једна и друга карактерна особина своје упориште имају у егоизму. Отуда, када већ постанемо сигурни да је наша »грешна природа« у целини разапета с Христом, и кад већ почнемо да се поносимо својим достигнућима, иза завесе наше егоистички усмерене фасаде, можда и даље провирује наш »стари човек«.

На пример, сматра се да се наша »грешна природа« открива грешним делима, и да се разапињање »старог човека« састоји једино у умртвљивању тих грешних дела. Међутим, Исус је говорио да већ и појудна помисао, а не само дело, представља грех прељубе; да већ притајена мржња, иако дело није учињено, представља грех убиства. Грешна природа наслања се на наш »его« (»јак«) и изражава се љубављу према греху. Давид је схватио ту истину кад је изјавио: »Гле, у безакоњу родих се, и у греху затрудње мати моја мноме« (Псалам 51,5).

Грех, према томе, није само *оно што чинимо*, већ *оно што јесмо*! У праву смо када кажемо да је грех »преступ закона« (1. Јованова 3,4), али при томе морамо имати на уму да преступ иде много дубље од видљивог дела. Први грех је био уздицање »ега« у Луциферовом срцу. И наш грех је исти!

Док настојимо да установимо ко је »стари човек«, збуњује нас још један појам с којим се срећемо: Какво је то »тело греховно« које умире када се »стари човек« разапне? Да ли је то

»тело греховно« исто што и »грешно тело«? Ми знамо да су физички нагони нашега тела понекад везани уз грешна дела. Да ли то уједно значи да су физички нагони или инстинкти сами по себи грешни? Да бисмо уништили »тело греховно«, морамо ли стално сузбијати своје физичке нагоне?

Не! »Тело греховно« није наше физичко тело, већ је то корен или извор греха, исто онако као што је »тело« ове књиге текст у њеним поглављима, изузимајући насловну и последњу страницу, предговор и садржај. Тај »стари човек« је тако важан да његово распеће означава и пропаст »тела греховнога«, односно извора и корена греха.

Ко је тај »стари човек« који се разапиње с Христом? Павле сам одговара на наше питање исто тако једноставно као што бисмо ми одговорили на питање колика је вредност величине X у једначини $X + 2 = 4$. Ми одговарамо $4 - 2 = 2$, па је, према томе, $X = 2$. У Посланици Римљанима он каже да је »стари човек« разапет с Христом; у Посланици Галатима наглашава да се с Христом разапиње наш »его«! Према томе, »стари човек« је једноставно наш »его«, или, као што неки преводи Библије кажу, наше »грешно ја«!

За Павла је истина исто тако јасна и очигледна као и светлост Сунца. Саможивост или егоизам је корен свих греха; егоизам се не може сузбити казнама, ударцима или чак одрицањима. Егоизам се не може лечити тако што ћемо затворити очи да га не видимо. Он мора на крст, *мора да се разапне!*

Тиме се, каже Павле, решава проблем греха, јер тек кад уклонимо извор, или »тело греховно«, стварно смо уклонили његов корен! Ако дрвету уклониш корен, оно умире. »Онај који је умро, ослободио се греха!« Када би се начело крста овако схватило и прихватило, решили би се психијатријски проблеми нашег модерног света исто онако као и проблеми Павловог грчког света.

Међутим, таква помисао била би чак и гора од лудости, била би то празна таштина, кад нам не би било показано *како* се то може постићи! Христов крст је наш пример! »Ја« се никада не може разапети, осим *са Христом!*

У ствари, за срце које верује, исто је тако природно да своје »ја« разапне с Христом, као што му је природно да каже хвала ономе који му је учинио неко љубазно дело. Пут крста неће нам бити тежак све док будемо гледали Јагње Божје на крсту. Гледајући Христа распетог, добићемо жељу да се и ми сами разапнемо с Њим, да се и наше »ја« разапне с Њим. »И када ја будем подигнут од земље, све ћу привући к себи!« (Јован 12,32)

Управо зато је сотонин омиљени план да Христов крст обавије непробојном маглом несхватања, тако да ми више нисмо у стању да разазнамо шта се на њему збило. После тога му је много лакше да нам наметне мисао да је ношење нашег крста немогућ, непотребан и узалудан посао: »Каква је то глупа идеја о ношењу крста, сада, у овом нашем савременом такмичарском свету? Како вам пада на ум да мислите о одбацивању свога »ја«? Вама не преостаје ништа друго него да прихватите омиљену и свеопшту идеју да је свако себи најважнији!«.

Уколико не узмемо у обзир Христов крст, сотона је у праву! Уколико немамо јасно виђење о Христу распетом, тада нам заиста не преостаје ништа друго него да живимо себи!

Међутим, потрудимо ли се да Христов крст изрони из магле, он ће постати »сила Божја« (1. Коринћанима 1,18) свима који знају да цене његову вредност!

Једноставност крста

Божји метод борбе против греха није неки мучни, тајанствени процес. Не, Његов план је савршено једноставан! У ствари, и сам грех је исто тако једноставан као и лек који нам Бог даје

против њега. Док је клечао пред Божјим престолом као »помазани херувим заклањач« (Језекиљ 28,14), Луцифер није ни ценио ни поштовао спремност на жртвовање којом се одликовао Божји карактер. Његово охоло срце поносило се својом лепотом, сва његова мудрост се кварила под утицајем њеног сјаја (Види Књигу пророка Језекиља 28,17)! Ту његову неспремност да цени Божји карактер Библија оцењује као »неверство«. Без ње се ни грех никада не би могао појавити. Из тог корена у Луциферовом срцу израсла је, у ствари, свеукупна охолост, настао је целокупни грех који ми познајемо!

»Стари човек«, а то је једноставно тај охоли »его« до којег нам је толико стало, умире с Христом када схватимо праву суштину крста. Христос је дошао у нашем телу, твом телу, мом телу; Он се суочио са нашим проблемом живота управо онда када смо га и ми открили. Управо из положаја у којем смо се ми налазили, Његово поштење, Његова непорочност, Његово самоодрицање, Његова љубав, повеле су Га према крсту. Он је узео сирови материјал нашег садашњег живота и додао му нови састојак: љубав. Последица: Његово распеће!

Христос на крсту си једноставно *ти* на крсту, уколико си испуњен љубављу! Уколико си испуњен љубављу, немаш ништа више изгледа да избегнеш крст него што га је Он имао. Када будеш разумео да је Он дошао у твом телу, што значи да је стао на твоје место, да се ставио у положај у којем се ти тренутно налазиш, тада ћеш видети да је тиме љубав кренула путем који је неизбежно води према крсту!

Исто онако спремно као што ти кажеш хвала на сваку указану љубазност, тако и твоје срце одговара дубоким осећањем скрушености. Сва твоја ниска себичност, охоло самољубље, све је то показало своје право ружно лице. Као да су обасјане ултравиолетним зрацима, све побуде твога срца изненада почињу да изгледају потпуно другачије него што си их икада замишљао. Никакво проповедање ти није у томе помогло – сам си то схватио! Оно што си видео у тој светлости, то си заиста прави *ти*, ти сам, онакав какав си без љубави. Светлост која зрачи са крста обасјала је твоју душу небеским рефлекторима, и ти си видео себе онако као што те виде безгрешна бића са других светова у свемиру. И некако се и теби и њима чини да су сваки мишић твога карактера и свака ћелија твога бића натопљени грехом себичности, грехом самољубља. И обузима те жеља да сакријеш своје лице! Међутим, док се твоја душа купа у тој чудној светлости љубави, сваки мали корен охолости и узвишености сахне. Свест о кривизи која се појављује у твом срцу сигурно би те убила да истовремено ниси свестан и чињенице да је Христос однео све наше кривице и грехе на крст. Ти живиш и даље, али је »стари човек« ипак издахнуо. Твоје себично самољубље, твоја охолост, твоје грешно самозадовољство, све је то уздрмано – па добро, нема прикладнијег начина да би се описало оно што се догодило – све је то распето!

И тако је задатак да се победи грех обављен. Није било окајавања, није било скупих ходочашћа тамо или онамо, није било бичевања или изгладњивања самога себе, није било очајничког напора да се једна за другом одбаце слабости, док твоја рука отписује мане са списка, обележавајући »напредовање«. »Онај који је умро, ослободио се греха!« Христова посредничка служба то чини, и ништа друго у целом Божјем свемиру то не може да учини! Највише што било који други метод такозваног решавања проблема егоизма може да постигне јесте да на једном месту потисне симптоме да би они још силније избили на другом месту! Све док је корен – »тело греховно« – нетакнут, ми можемо кидати гране колико год хоћемо, али ће себичност и даље доносити своје родове страсти, страха, брига, зависти, пожуде и лоше прикривене охолости.

Међутим, тебе је сада Христос привукао себи лепотом свога бића. Ти си осетио снагу тог привлачења. Размисли о њој, јер је то сила љубави. Она је јача и од најснажније сирове силе у природи. Сам је размотри, сам је схвати! Нико други не треба да ти каже ни једну једину реч!

»Зар да на крсту Христос пати,
Да моје грехе спере,
Како да ову милост схватим,
Ову љубав без мере?

Добро је што је Сунце скриво,
У тами зраке своје,
Када је Христово срце лило
Крв за све грехе моје.

Тако могу пред крстом драгим,
И ја лице да скријем,
Док са стидом и уз захвалност,
Пред Њиме сузе лијем.

Ал' сузом не могу никад да платим,
Моје дугове Богу, Зато,
Господе, собом ћу да вратим,
Јер то је све што могу.«

Ајзак Вотс

Подмукло поновно јављање старога Човека

Уколико Христос није узалуд умро, Његови ће следбеници сијати у овом мрачном свету као звезде у мрачној, олујној ноћи. Они ће бити слободни од проклетства себичности.

Али, кад гледамо око себе и у себе, видимо да се грех, када га победимо на nižем нивоу, подмукло појављује на неком вишем нивоу. Себичност поново буја, прикривена и углађена, али ништа мање злоћудна. »Узвишене« тежње самозваних »светаца« који су заборавили да су грешници, успеле су само да хришћанство представе у погрешној светлости и да га осрамоте у очима света. Да ли нам је тешко да замислимо како се Христос често стиди оних који носе Његово име?

У Исусовим јасним учењима о крсту налазимо и решење овог проблема: »А свима је говорио: ако ко хоће да иде за мном, нека се одрекне самога себе и узме свој крст *сваки дан*, па нека иде за мном!« (Лука 9,23. Чарнић). Разлог зашто нам је Исус заповедио да свакога дана узимамо свој крст крије се у чињеници да се »стари човек«, који је јуче био разапет, данас поново појављује у неком новом облику. Његов прави идентитет искрени верник никада није у стању потпуно да сагледа. Оно што данас сматрамо »егом«, можда је заиста наш »стари човек«, и наше искуство у његовом одбацивању и разапињању може да буде стварно. Али, свака следећа победа над њиме само је победа у једном сукобу, а никако у целом рату! Тај наш »стари човек« се свакога дана појављује изнова, на вишем нивоу, још лукавије прерушен. И управо зато је потребно, као што Исус каже, да свакога дана поново узимамо свој крст.

Хоће ли икада престати потреба да носимо свој крст?

Ако потврдно одговоримо, проглашавамо себе бољим од Исуса, јер је Он морао да се бори свакога дана у току целог свог живота! »Ја не могу да чиним ништа сам од себе... јер не тражим своју вољу«, каже Исус о својим свакодневним борбама, »него вољу Онога који ме је послао!« (Јован 5,30. Чарнић). Исус не би ни тражио од нас да свакога дана узимамо свој крст да га Он сам није свакога дана узимао и носио. »Ученик није над учитељем, нити слуга над својим господарем!« (Матеј 10,24. Чарнић)

Не само да ће се крст носити свакодневно овде у овом животу, већ ће и у вечности, на Небу, начело самоодрицања, симболички представљено крстом, усмеравати понашање откупљених, док ће сам крст остати предмет њиховог проучавања. Књига Откривења нам открива да ће, после уништења сваког греха, Христос и даље носити титулу коју је добио као Разапети – »Јагње Божје«. Храм у новом Јерусалиму биће Јагње, река воде живота тећи ће од Његовог престола; престо Божји је уједно и престо Јагњетов. (Види Откривење 21,22; 22,1.3) Љубав која је тако обилно била показана на крсту биће заувек призната као темељ Божје владавине и тећи ће у све светове као бескрајна река светлости, живота и радости.

Тек када Христова несебична љубав, показана на крсту, завлада у сваком срцу, биће сигурно да се грех више никада неће поново појавити! Када би се егоизам икада поново појавио у било ком срцу у свемиру, појавила би се тако и права суштина греха, и цели жалосни рат у свемиру морао би да буде поновљен. Хвала Богу, то се ипак неће догодити! Носећи сада свој крст свакога дана, ми почињемо да спроводимо у живот то начело вечног живота.

Нови облици у којима се појављује »стари човек«

Пошто је Исусова заповест да свакога дана носимо свој крст постала неопходна само зато што се »стари човек« појављује изнова свакога дана, наша је дужност да откријемо у којим се новим облицима тај »стари човек« из дана у дан јавља.

»Стари човек« може да буде углађен, оплемењен, високо образован, културан и угледан. Може да има изванредан укус у уметности, књижевности и музици, да се креће у најбољим друштвеним круговима. Међутим, нема никакве стварне разлике између оног, по нашем мишљењу, одвратног »старог човека« и овог »оплемењеног« поносног »ја«, осим што је ово друго много теже препознати и приковати на крст.

»Стари човек« може одушевљено да чини добра дела у својој породици или у друштвеној заједници. Он може да заузме истакнуто место међу добротворима, да се прикључи клубовима идеалиста, да се толико труди око добрих дела да заборави оно што је најбоље. Политичари су у стању да учине много добра, и међу њима има заиста много изузетних мушкараца и жена. Али, како лако човек упада у замку да одобравање људи сматра јединим правим и жељеним ловоровим венцем, тако да му задовољење поноса постане једини покретачки мотив! И тако »стари човек« односи победу!

Најтежи облик у којем се појављује »стари човек« јесте облик верског ревнитеља, када његов грешни понос налази израза у побожним молитвама, опоменама, па чак и проповедима. Духовни понос храни се управо жртвама које »его« мора да принесе.

У ствари, никоме није тако потребно да се чува подмуклог поновног рађања »старог човека« као проповеднику Јеванђеља. Обављање његових дужности, чак и само проповедање Јеванђеља, може да постане смртоносни камен спотицања за право заједништво са Христом, уколико се начело крста не прихвата и не примењује свакога дана. Такав рад, који се обавља по упутствима непрепорођеног ега, постаје кобан, јер једино служи као доказ да и даље делује грешни, саможиви »стари човек«!

Управо зато ће Господ Исус у последњи дан осећати обавезу да разоткрије неке судбоносне и трагичне заблуде: »Многи ће рећи мени у онај дан: Господе, Господе, нисмо ли у име твоје пророковали, и твојим именом ђаволе изгонили, и твојим именом чудеса многа творили? И тада ћу им ја казати: никад вас нисам знао, идите од мене који чините безакоње!« (Матеј 7,22.23). Они су чинили »безакоње«, јер се у сваком њиховом делу осећало деловање њиховог »ега«, њиховог старог »ја«. А све што »его« чини јесте смртоносни грех! Пошто је »проповедање крста« »сила Божја« (1. Коринћанима 1,18), свако проповедање које одбацује начело крста не може бити ништа друго осим »сила сотонина«, док се »стари човек« појављује као сотонин представник!

Када се »его« баца на посао, »стари човек« је сигуран да све што чини у Христово име, као што су у Христовој причи »многи« дошли к Њему у последњи дан, приговарајући да су деловали у Његово име. Ти »многи« које Христос у последњи дан неће признати за своје познанике, јадна су група. Све време веровали су да стоје у Христовој служби. Били су спремни да славе Бога за дивна дела која је учинио, не схватајући да своје поуздање темеље на

результатима које су наводно постигли. Гледали су своја дела, а не Христа! »Стари човек« живи од онога што види, а не живи вером!

Они су увек били спремни да славе Бога за дивна дела која је учинио, не схватајући да се у својој охолости успут баве и помишљу да је Бог имао много среће што су се на Његовој страни нашли и они да Му помогну! Понекад је ово искушење тако велико да му се и »сами изабрани« веома тешко одупиру!

Исус је унапред видео ово подмукло искушење и зато је нежно позивао ученике да не попусте издајничкој охолости која прати свако залагање на духовном подручју. Управо у тренуцима кад су се седамдесеторица »вратила с радошћу, говорећи: Господе, и ђаволи нам се покоравају у име твоје!«, Исус се у мислима вратио на првобитни грех у Луциферовом срцу на Небу, када је тај анђеоло још био службени дух, чак и »жерувим помазан да заклања«. Брзо је схватио како се лако одушевљење ученика због великог успеха може претворити у луциферску охолост! »А Он им рече: ја видех сотону како спаде с неба као муња... Не радујте се томе што вам се духови покоравају, него се радујте што су ваша имена написана на небесима!« (Лука10,18-20) Да су ове Исусове речи изазвале већу пажњу проповедника, јеванђелиста, епископа и других старешина у Цркви, колико је искрених проповедника могло савладати опасно искушење проповедничке охолости!

Павле је дубоко проникнуо у ову могућност трагедије. Он нам говори о свом дубоком уверењу да ће сваки еванђеоски радник који није спреман да своје дело сматра недовољно успешним, и то сада, докле га још обавља, бити спасен једино као кроз огањ (1. Коринћанима 3,15), уколико буде био у стању да издржи огањ! Једино таквим искуством понижавања срца пред Господом, човек може да буде оспособљен да на темељима гради животно дело од »злата, сребра и драгог камења« које ће издржати »огањ« коначног суда. (Види 1. Коринћанима 3,12.13) Свако дело које није утемељено на Исусу Христу на крају ће се показати само као »дрво, сено и слама« (1. Коринћанима 3,12.15). Џорџ МекДоналд је рекао: »Ништа није спасоносније за човека од пожара који прождире његово дело, осим да се бави делом које може да издржи огањ!« (Un-spoken Sermons, p. 147)

За »старог човека« је сасвим природно да тежи за почастима које доноси духовна служба, нарочито када се нађе у заједници људи који себе називају духовним Израиљем. За такве је тражење световних почести и световне славе било распето с Христом, и они зато више немају никаквих могућности да задовоље своју сасвим људску тежњу за световним истицањем. Уколико се »стари човек« свакога дана не разапиње, његова тежња за истицањем се оплемењује, претвара у жељу да постане поштовани старешина у очима своје ограничене верске заједнице. И како Црква расте у части, тако и њени »пророци« постају све неотпорнији према заводничкој сили савремених облика Валовог богослужења – обожавању самога себе под маском обожавања Христа.

Други облик у којем »стари човек« може да се појави јесте тежња за доживљавањем заносних духовних искустава, чудесног деловања натприродних сила у нама или преко нас. Искрено говорећи, ми смо у великом искушењу да чуда сматрамо доказима Божје посебне наклоности. Како би »стари човек« могао да буде укључен у чудесна збивања? Зар одбацивање чуда и силе која их чини није и одбацивање Бога и Његове силе? Не мора да буде!

Иако је Божји непријатељ, Луцифер има моћ да чини чуда! »И није чудо, јер се и сам сотона претвара у анђела светлости!« (2. Коринћанима 11,14). Јесмо ли заиста тако сигурни да можемо непогрешиво да разликујемо деловање таквог »анђела светлости« од истинског деловања Светога Духа? »Јер који мисли да стоји, нека се чува да не падне!« (1. Коринћанима 10,12). Наш Спаситељ нас је љубазно опоменуо: »Јер ће изаћи лажни христоси и лажни

пророци, и показаће знаке велике и чудеса, да би преварили, ако буде могуће, и изабране« (Матеј 24,24).

Одговори на молитве могу да изгледају као озбиљни докази Божје нарочите наклоности и деловања у нашу корист, па можда нећемо ни бити свесни чињенице да »стари човек« неизмерно ужива у охолом искуству које га на изглед уздиже изнад његових мање благословених ближњих! Разбацивање именима је уобичајени пример охолости човека који познаје високе и моћне у свету; па јадничку који не познаје те великане остаје само да пуца од зависти. Охолост због услышених молитава може да се појави када неко претпостави, као некада фарисеји, да је посебни љубимац Неба, да је бољи од обичних припадника људског рода којима су били ускраћени ти чудесни докази наклоности. Заиста је тешко проникнути у улогу коју наше »ја« игра у искуствима насталим као плод заноса!

Крст као темељ суђења

Окренимо се још једном узрујаној групи која се са Христом препире на суду: »Нисмо ли у име твоје пророковали и твојим именом ђаволе изгонили и твојим именом чудеса многа творили?« Нема сумње да су они били дубоко уверени да им је Бог слушавао молитве које су Му упућивали у Христово име и да су зато били у стању да чине тако чудесна дела. Молили су се, и постизали резултате којима су се сви дивили. Али, сада је јасно да одговори које су добијали на своје молитве уопште нису долазили од Христа, јер је Он морао да им жалосно одговори: »Никад вас нисам знао!« (Матеј 7,22.23)

Неко их је ипак морао познавати, јер су на своје молитве добијали одговор у облику чуда! Ако Исус каже да их Он није познавао, ко би то онда могао да буде?

Видели смо да сотона има моћ да се појављује у облику »анђела светлости«, да је он »лажни христос« који чини »знаке велике и чуда«. Изгледа да он има и добре везе са небом, јер чини »чудеса велика... да и огањ силази с неба на земљу пред људима«. Међутим његов прави карактер није тако очигледан у тим чудима. Јован додаје да он »вара оне који живе на земљи знацима који му бише дани да чини пред звери« (Откривење 13,13.14). Чуда зато нису никакав доказ правог хришћанског искуства!

Изгледа да ништа није тако тешко разапети као осећај заноса због изузетног искуства, деловања неке натприродне силе у нама и преко нас. Међутим, знаци и чудеса постали су чудна трговачка роба лажних месија или Вала у његовом савременом облику. Ако је, дакле, могуће да се »стари човек« поново појави, прожимајући наше еванђеоско проповедање и наш еванђеоски рад, могуће је и да Вал благосиља своје пророке у њиховом раду и да им обезбеђује успех. Дух нашег искуства, наших осећања, наших процена, није непогрешив. Али Христос Библије, крста и истине јесте непогрешив! Међутим, не смемо помешати једно с другим!

»Последње искушење највећа издаја бива,
Када се иза доброга дела погрешна побуда скрива!«

Томас Елиот, Убиство у катедрали

На крају крајева, сваки од нас у свом срцу служи једноме од двојице великих противника, или Христу или сотони, и неће бити неког средњег положаја у великој кризи која тек треба да наиђе. Пошто сотона добро зна да би само ретки појединци отворено и свесно одлучили да служе њему, постаје му неопходно да служење нашем »ја« представи као служење Христу, јер управо у човековом служењу своме »ја« сотона препознаје оданост својим начелима. У томе је права генијалност Антихриста! Он се вешто припрема за последњи велики

сукоб, трудећи се да у своје редове привуче мноштво становника Земље, укључујући и »изабране«, и то путем наше егоистичне оданости својим интересима иако, површно гледајући, изгледа да смо одани Христу. Многи нису у стању да увиде да је права побуда за њихову службу или жеља да добију награду или дубоко укоренењени страх од казне. Као и колебљиво становништво у несигурним ратним условима, спремни су на покорност или ономе који им нуди награду или ономе који им прети казном, не упуштајући се у неке процене његовог карактера. »Стари човек« ће се слугански покорити свакоме који има власт у рукама. Међутим, Христу није потребна никаква служба утемељена на приморавању!

И управо зато се свака душа мора ставити на пробу да се види коме је заиста одано њено срце. Та проба је прихватање или одбијање пута крста! Из дана у дан сви пролазимо кроз ту пробу!

Када је неко болестан или повређен, одговарајућа медицинска терапија понекад захтева болне захвате. Али нико при здравој памети неће одбити бол који доноси здравље и обнавља живот.

Пут крста је на неки начин слично животодавно искуство. »Превара греховна« може учинити да ношење крста изгледа неугодно, али када човек буде извађен »из јаме која бучи и из глиба« и када његове ноге буду »утврђене... на камену«, радост долази иза бола исто онако сигурно као што се дан јавља иза ноћи. Та »стена« је Христос, а »глиб« је стална збрка и збуњеност коју изазива владавина »старог човека«. (Види Псалам 40,1.2)

Да ли си већ уморан од свог страха, од убитачне забринутости, од своје завидљивости, осећања несигурности, свести о томе да је све неизвесно и узалудно? Дозволи да твоје ноге буду постављене на чврсту стену, на ону исту стену на којој стоји и крст! Како ћеш тада радосно рећи:

»Коначно имам чврсто тло под ногама!«

Исусова трећа поука о значењу крста

Исус је осећао да се због своје велике популарности налази у страшном искушењу. Да ли да се и даље одржава на врху таласа који се пропиње све више, носећи Га према врхунцу угледа и утицаја у народу, или да заустави растење своје популарности, свечано објављујући праву истину о свом месијанском послању?

Поука о крсту није била никаква мистична тајна, резервисана за унутрашњи круг неколицине изабраних ученика. На врхунцу своје службе, када »иђаше за њиме мноштво народа«, Он је храбро објавио управо ту истину, иако им је она представљала камен спотицања.

Лука нам описује како је Исус крајње једноставно објавио ту истину »великом мноштву«, које Га је запрепаштено слушало:

»И обазревши се, рече им: Ако ко дође к мени, а не мрзи на својега оца, и на мајку, и на жену, и на децу, и на браћу, и на сестре, и на саму душу своју, не може бити мој ученик! И ко не носи крста својега и за мношвом не иде, не може бити мој ученик!« (Лука 14,25-27)

Било је то као да им је рекао: Радујем се што видим да Ме следите, али јесте ли стварно сигурни да је то истинска одлука вашег срца? Морам да будем потпуно отворен према вама. Ја заиста јесам Месија, али не онакав каквом се народ нада и каквог очекује. Ја заиста идем у небеско царство, али узмите у обзир да Мој пут води преко крста. Уколико Ме будете следили, неопходно је да прођете Мојим путем. У будућности ће многи бога овога света погрешно сматрати Христом; ово морам да вам кажем сада да не бисте Христа почели да сматрате богом овога света.

Ретко се, посебно данас, чује овакво проповедање које слушаоцу препушта потпуну слободу одлучивања. Међутим, Исус се није плашио мноштва. Поштено је објављивао истину – тако истинито и верно, у ствари, да га је тај Његов пут одвео право на крст. Зашто би се онда бојао да крст представи мноштву и да га позове на одлуку? Једино човек који и сам носи свој крст може да се усуди да и друге позове да то чине. Какве би потребе имао Христос да посеже за било каквим психолошким изговором? Пут крста ослободио Га је сваке такве некорисне таштине.

Пошто је јасно да је одлука да се прихвати Јеванђеље истовремено и одлука да се прихвати крст, и пошто се таква одлука може донети само у највећој дубини срца, произлази да се у истинском раду на задобијању душа не можемо служити никаквим приморавањем. Једноставној истини није неопходно никакво заводничко украшавање да би привукла искрено срце. У ствари, таква украшавања ће само одбити искреног тражиоца истине који неће успети да препозна глас Великог Пастира у збуњујућим позивима самозваног задобијача душа, позивима који су пре упућени његовом »ја« него његовом срцу. Психолошки трикови и егоцентрична наговарања на »одлуку« могу се као оруђе појавити једино у рукама онога који не познаје силу крста.

Разлог зашто је крст »сила Божја на спасење« крије се у чињеници што једино љубав има истинску привлачну силу. »Љубим те љубављу вечном, зато те једнако привлачим милошћу!« (Јеремија 31,3 KJV). Џорџ Матесон, аутор прекрасне песме »О љубави, која ме не оставља!«, овако је протумачио те речи:

»Сматрам да је реч 'привлачим' овде употребљена као супротност речи 'нагоним'. Према мом схватању, овај текст жели да каже: 'Управо зато што те волим не желим да те нагоним, хоћу да те привучем љубављу!' Љубав је неспојива са испољавањем свемоћи. Неумољиви закон може да управља звездама, али звезде нису предмет љубави. Човек је предмет љубави, и зато се њиме може управљати једино љубављу, или, као што је то пророк лепо рекао, њега треба 'привући' љубављу. Ништа се не може одупрети љубави, њеној сили, њеној привлачности. Свемоћ може да покори силом, али не може да нагна на љубав; сила је само знак да је љубав потиснута. Управо зато нас наш небески Отац не нагони да Му приђемо. Он жели да будемо привучени лепотом светости, па зато прекрива велом све оно што би могло да нас примора на одлуку. Он је сакрио од нас сјај Неба. Прикрио бисерна врата и златне улице. Није нам открио реку својих задовољстава. Учинио је да не чујемо музику небеских хорова. Замаглио је на небу знак Сина човечјега. Учинио је да не чујемо откуцавање часова на бројчанику вечности. Он сам гази сомотском стазом да звук Његових све ближих корака не би страхом задобио наше срце, јер оно треба да буде привучено љубављу.« (Thoughts for Life's Journey, p. 70.71)

Христос би нас *радије привукао* крстом *него нагнао* круном. Обраћеници који долазе путем крста су они које је Отац привукао. Својим тајанственим процесом привлачења Отац не жели да привуче следбенике који ће Му служити уснама, већ ученике који ће ићи за Јагњетом куда год оно пође. Сила привлачења крије се у истини, јер је Христос истина. Када истина постане непогрешива, њена сила постаје непобедива.

С друге стране, коришћење психолошких или емоционалних метода, срачунатих на то да се слушаоци приморају на »одлуку«, може да привуче потпуно погрешну врсту подржавалаца, који неће бити ни ученици ни следбеници Јагњета. Ако се до »одлуке« дошло на темељу огољених себичних интереса, она нема никакве везе са вером. »А што год није по вери, грех је!« (Римљанима 14,23) У збрци која тада настаје, може се догодити да се збуњене »овце« Великог Пастира потпуно изгубе, јер »за туђином неће да иду, него беже од њега, јер не познају гласа туђега« (Јован 10,5). Стављање камена спотицања пред ноге Христових »малених« свакако је грех. Међутим, Исус каже да његове овце »његов глас слушају«. »И овце иду за њим, јер познају глас његов.« »Ја сам Пастир добри и знам своје и моје мене знају, као што мене зна Отац и ја знам Оца« (Јован 10,3.4.14.15). Те »друге овце у Христовом стаду« не треба *наговарати* да прихвате еванђеоску истину; када им Христов глас једном разјасни истину, нема те земаљске или паклене силе која би их могла *спречити* да не пођу за њом. Привлачност је у самој истини, јер се љубав и истина не могу раздвојити. Онај који мисли да проповеда праву науку, а не износи је с љубављу, не објављује истину!

Наше »ја« и љубав према породици

Иако нам Исусове речи, упућене мноштву, могу изгледати оштре, треба да знамо да Он није проповедао круту, неосетљиву мржњу према припадницима нашег породичног круга. Значење које реч »мржња« овде има потпуно је очигледно. Она значи: волети мање од нечега другог! Тумачење онога шта је Он хтео да каже налази се у Његовом понашању према мајци и рођацима. Он је нежно волео своју мајку, па је чак и у својим најтежим тренуцима на крсту мислио о њеним потребама. Он је био савршени пример синовске оданости.

Међутим, Он ипак не би дозволио никаквим породичним везама, ма колико биле уске, да ослабе Његову оданост свим напаћеним, сиромашним члановима људског рода. Једном приликом, док је помагао мноштву, пристигли су његови рођаци: »Дођоше пак к њему мајка и браћа његова, и не могаху од народа да говоре с њиме. И јавише му говорећи: мајка твоја и браћа твоја стоје напољу, хоће да те виде! А Он одговарајући рече им: мајка моја и браћа моја они су који слушају реч Божју и извршују је!« (Лука 8,19-21). Овде се није радило о одбацивању нежних рођачких веза, већ много више о истицању чињенице да нас те везе не смеју спречити да волимо све сиромашне чланове људске породице. Ово је дубока поука коју многи међу нама тек треба да схвате, јер сматрају, а на то их наводи њихова природа, да добротинства треба ограничити на уски круг најближе породице.

Љубав према породици и понос због порекла могу да буду један од веома тешких облика појављивања »старог човека«. Када нас Бог позива да нешто учинимо, или да некуда идемо по Његовој жељи, а ми одбијемо зато што смо везани породичним везама, тада је »стари човек« поново оживео. Љубав према онима који би могли да »слушају реч Божју и да је изврше« треба да победи. Када добијемо позив да напустимо оца, мајку, брата, сестру и друге омиљене везе у домовини и да одемо у неку далеку земљу да служимо Христу, »его« се често буни. Ретко су људи свесни да је такво одбијање дужности исто што и одбијање крста.

Један писац, који је дубоко проникнуо у духовну суштину овог проблема, каже:

»Од јасала па до крста, Христов живот био је позив на потчињавање себе и заједницу у патњама. Он је скинуо копрену са људских циљева. Исус је дошао са небеском истином и сви који су слушали глас Светога Духа, били су привучени Њему. Они који су служили самима себи припадали су сотонином царству. Својим односом према Христу, сви ће показати на чијој се страни налазе. На тај начин, свако себи изриче пресуду.

На дан коначног суда, свака изгубљена душа схватиће природу свог одбацивања истине. Приказаће се крст, и његово право значење увидеће сваки ум који је био заслепљен преступом. Пред призором Голготе и њене тајанствене Жртве, грешници ће стајати осуђени. Биће одбачен сваки лажни изговор. Људско отпадништво појавиће се у свом ужасном карактеру. Људи ће видети шта су изабрали.« (Чежња векова, стр. 33.34)

Уколико одбијемо позив да обавимо неку тешку службу за свог Учитеља зато што смо више волели породицу или из неких других себичних разлога, неће нас чекати нека лакша осуда од оне која ће нас на крају стићи уколико из истих разлога одбацимо библијску истину. У оба случаја, одбацили смо крст уместо учења или службе.

Цена грађења примерног карактера

Објашњавајући крст мноштву, Исус је употребио три једноставне илустрације. Прва показује да морамо израчунати трошкове пре него што кренемо да градим хришћански карактер. Цена која мора да се плати је ношење крста:

»Јер ко од вас, кад хоће да зида кулу, неће прво сести и прорачунати трошак – да ли има да доврши? Да не би, кад постави темељ а не може да доврши, сви који гледају почели да му се ругају говорећи: овај човек је почео да зида, али није могао да доврши.« (Лука 14,28-30, Чарнић)

Било је нечег врло привлачног у Исусовом учењу. Његов утицај био је изузетан, Али, Исус је видео да управо тај утицај, својом топлином и силином, може да распламса осећања и наведе човека да почне дело изградње карактера, које ће га изложити ругању, уколико остане недовршено. Неодољива плима одушевљене оданости биће неопходна тек када се трошкови израчунају и прихвате. *Јер трошкови значе крст!* Ту чињеницу морамо од почетка да

прихватимо; и тада тек можемо дозволити да плима емоција оснажи процес посвећења. Морамо да схватимо од самог почетка, рекао је Исус у ствари, да је крст на којем је распет »его« цена која мора да се плати за грађење сваког корисног и трајног хришћанског карактера. Уколико пропустимо да израчунамо трошкове прихватања крста, излажемо се великој опасности да не досегнемо одговарајућу висину хришћанског карактера. Незавршена »кула« може као последицу да има само жалост на Небу, презриво ругање света, и болно и срамотно разочарење градитеља.

Колико се пута свет смејао недоследности такозваних Христових следбеника! Можда је првобитно одушевљење будило наду да ће бити подигнута предивна грађевина. После првих тешкоћа с великим манама, као што су пијанство, пушење, неморал и слично, сматрало се да ће дело бити настављено све до успешног завршетка.

Међутим, нажалост, дошло је време када су подмукла зла почела да успоравају даље напредовање. Постепено је нестајало »радника« који су градили »кулу«, и срце је остало као незавршени храм, пун недостатака, непривлачан због свог изгледа. Охолост, необуздани темперамент, нестрпљење, »побожна« себичност, склоност немилосрдном осуђивању, ситничавост, завист – све то представља рушевине једног незавршеног карактера. »сви који гледају почели да му се ругају говорећи: овај човек је почео да зида, али није могао да доврши.« (Лука 14,28-30). Тако се и Христос срамоти преко свог такозваног следбеника.

Сам градитељ може да изгуби оба света својом неспособношћу да израчуна стварне трошкове хришћанског искуства. Болна свест о узалудности напора јавља се код свакога који је потрошио сва своја средства, а стигао тек до половине програма изградње. Ретки су они који имају храбрости да поруше недовршену »кулу« и да тако, престајући да се издају за Христове следбенике, бар избегну нелагодност због пораза. Као и становници бомбардованих кућа, већина се задовољава тиме да остане у својим одвратним развалинама, надајући се да ће неким чудом пре или касније пристићи средства да се »кула« доврши. Такве наде су осуђене на сигурну пропаст, сем ако не размотримо трошкове и не пристанемо да их платимо.

Када се »кула« хришћанског карактера буде потпуно довршила, свет ће је гледати и дивити се. Ништа се неће повољније одразити на дело довршавања Божјег дела на Земљи од довршавања тог истог дела у нашем срцу.

Процена снаге непријатеља

Друга слика коју нам је Исус понудио јесте слика неравноправног сукоба:

»Или који краљ, кад крене да зарати на другог краља, неће ли прво сести и посаветовати се – да ли може са десет хиљада да изиђе у сусрет ономе што иде на њега са двадесет хиљада? Ако не може, послаће посланике док је онај још далеко, и молиће примирје. Тако, дакле, сваки од вас – који се не одрекне свег свог имања – не може да буде мој ученик.« (Лука 14,31-33. Чарнић)

Људска природа увиђа неразумност цареве одлуке да се супротстави војсци која је двоструко јача од његове. Сваки владар у његовом положају био би спреман да пошаље преговараче да уговоре што повољније услове помирења, да би спасао што већи део свога царства и одрекао се само онога чега се неизоставно мора одрећи. Победничка страна има право да диктира услове које жели и да поставља нове границе. Један цар, с једне стране, утврђује, дакле, своје царство, а други, с друге стране, дрхти заједно са својим поданицима, трудећи се узалудно да задржи привид старе славе и моћи, иако је његове самосталности нестало.

Исус је овде описао свечану истину о крсту. Другим речима, рекао је следеће: Немојте потцењивати снагу непријатеља с којим се борите, тј. »старог човека« или своје ја! Уколико је ваша жеља да разапнете »старог човека« бар упола толико снажна као воља »старог човека« да остане жив, не преостаје вам ништа друго већ да покуњено затражите примирје. Али, још је много боље да скупимо храброст и да се одрекнемо свега! Само тако можемо да победимо непријатеља. Будите заиста Моји ученици, и радујте се својој слободи и победи!

Међутим, колико је оних који склапају примирје са непријатељем! Њихово срце је подељено границом. Слабашни привид верности одржава се посећивањем богослужења, светковањем Суботе, давањем десетка, и учествовањем у еванђеоским напорима. А граница дели територију »старог човека« од територије његовог квислинга. »Стари човек« станује на једној страни, а хришћанин по имену на другој. Понекад се догађају погранични инциденти, јер је то немирна граница. Душа нема мира. Али, ако нисмо спремни на свеобухватни сукоб, морамо живети заједно са непријатељем. Исусова прикладна илустрација приказује лаодикејско стање млакост¹. То је стање у којем нема ни снажног живота ни потпуне смрти; то је нешто између – жалосна слабост, ни вруће ни хладно, већ млако!

Не можемо вечно остати у таквом стању. Коначно ћемо морати да се суочимо са свешћу да улазимо у слепу улицу. И тада долазимо до раскрснице, до одлуке! Морамо да изаберемо један од два пута – или онај који води у Египат, у отпад, или пут крста који води према Сунцем обасјаним висоравнима небеског Ханана и вечне победе. Који ћемо пут изабрати?

Стрпљење и такозвана уравнотеженост у ово наше кризно доба могу нам постати замка. Стрпљење се може изродити у кукавичлук, а уједначеност, уколико постане термостатска, у млакост и да тако дубоко разочара нашег Спаситеља. Он није знао ни за какву уравнотежену млакост у својој љубави која Га је одвела на крст! Он је изјавио: »Ревност за кућу Твоју изједе ме!« (Јован 2,17) Један хришћанин је рекао: »Док се наше време приближава крају, спаси нас, Боже, стрпљивости која је слична кукавичлуку! Дај нам храбрости да будемо или врели или хладни, да нешто подржавамо, јер ћемо иначе пасти узалуд!«

Скривени елемент вредности

Трећа илустрација, коју је Исус дао објашњавајући крст, запрепашћује својом једноставношћу:

»Со је добра, али, ако со обљутави, чиме ће се посолити? Нити је добра за у земљу ни за у гној; него је проспу напоље« (Лука 14,34.35).

Хришћанство је добро. Али, уколико хришћанство изгуби начело крста, за шта је добро? Добро је за оно што му се и догађа у многим крајевима данашњег света. Оно није суочено с презрењем, нити је бачено »напоље« услед прогонстава и оштрог противљења; али, није ни прихваћено у свету као једино решење, као једини извор животне снаге, као што би требало! Оно је једноставно потиснуто у страну, занемарено, »просуто«!

Они добри људи који сачињавају Исусову Цркву заиста су со земљи. Међутим, сланост која их једино може оспособити да сачувају свет од прераног кварења, мора се показати као таква! Морално пропадање ће захватити цео свет уколико се сланост не види у редовима припадника Божје Цркве. Неопходно нам је да проповедамо начело крста и да живимо у складу са њим!

Исус је својевремено озбиљно упозорио изабрани народ да се налази у великој опасности зато што не увиђа да у свом раду у свету чини озбиљне пропусте. И нама та поука

¹ Знаш твоја дела: ниси ни хладан ни врућ. Да си макар или хладан или врућ. Овако, пошто си млак – ни врућ ни хладан – испљунућу те из својих уста. (Откривење 3, 15-16. ССП)

може да буде од користи. Када је гледамо само очима, велика планина соли може да изгледа прелепа, блиставо бела и права. Задивљене душе могу клицати од радости што таквом количином соли могу да задовоље потребе многих. Али, повећање количине или тежине соли уопште не значи да се повећала и њена сланост! Бројчани или статистички пораст Цркве не повећава и њену способност да буде »со свету«. Тоне и тоне соли која је изгубила своју сланост вреди мање од прегршти соли која је остала слана! У Исусовом свету, пре две хиљаде година, није било ни електричних хладњака нити расхлађених складишта. Со се употребљавала као средство да се месо и риба сачувају од кварења. Роба која би била конзервисана несланом соли свакако би се покварила.

Процес кварења у нашем свету данас очигледан је свакоме који мисли и осећа. Повећање броја злочина, ширење неверништва, разорни утицај теорије о еволуцији, растакање људског морала, стална дегенерација на физичком и менталном подручју – све су то узнемирујући докази да се наш грешни свет квари.

Бог никада није планирао да свет дође у положај да мора да се поквари само зато што му није било понуђено довољно слане соли која би га сачувала. Он никада није желео да рад Његових следбеника у последње дане постане тако тежак. Коначни сукоб између Христа и Сотоне могао је да се приведи крају и без потребе да се моралне и духовне вредности срзају до тог нивоа да мноштво људи више не буде у стању да Јеванђеље схвати довољно јасно да би га прихватило или одбацило на одговоран и разуман начин. У својој љубави и милости, Бог жели да Његову последњу поруку свету становници ове Земље размотре слободно и мудро.

У свом провиђењу Бог је припаднике свог народа расејао по целој Земљи, међу многе народе, племена и језике. Њихов живот по начелима крста, заједно са објављивањем Његове поруке, треба да буде као со која ће сачувати људе од изопачавања до којег би без ње свакако дошло.

Али, будимо слободни и храбри! Свет ће сигурно саслушати поруку крста ако је будемо објавили верно и убедљиво. Чак и очигледна чињеница да проповедање често не наилази на прави одазив треба да нас охрабри! Свет не презире истинско хришћанство, већ само његову безвредну имитацију у којој нема крста! Никада се *слана* со не баца под ноге. Она се или одлучно прихвата или одлучно одбацује! Тако је било у дане Христа и Његових апостола, и тако ће бити све до краја.

Исус је своју проповед, упућену мноштву, закључио речима:

»Ко има ухо, нека чује!«

Како сам открио крст

Док сам још био дечак, слушао сам причу о Исусовом крсту, са свим њеним ужасавајућим појединостима. Слушао сам и приче о мученицима који су у мрачном средњем веку умрли за своју веру. Мој млади ум имао је тешкоћа да разуме разлику између патњи које је Исус поднео на крсту и патњи које су подносили верни мученици. У ствари, изгледало ми је да су нека мучења која су претрпели мученици била чак и много болнија од Исусовог бичевања и разапињања, и да су дуже трајала.

Када сам постао старији, почео сам мало више да ценим тежину Његових патњи, јер сам осетио величину усамљености и срамоћења кроз које је пролазио. Његови ученици и пријатељи сви су Га се одрекли и побегли, док су скоро сви мученици имали бар понеког поред себе да их храбри у последњим тренуцима. Међутим, и даље ми је било тешко да схватим зашто би Христове муке биле теже од патњи неких људи који су претрпели ужасна физичка мучења и осећали се сами и одбачени.

Исто тако, изгледало ми је очигледно да човек који очекује награду много лакше трпи непријатности и муке. Учили су ме, у ствари, да човек када умре, уколико је био добар, одмах одлази на Небо да добије награду; а уколико је био рђав, на место мучења и казне. Нема сумње да је Исус био добар. Према томе, мислио сам ја, чим је умро, сигурно је отишао на Небо да пријатно проведе време са својим Оцем и анђелима. Доказ да је Он заиста отишао на Небо, налазио сам у Његовом обећању разбојнику на крсту: »Заиста ти кажем: данас ћеш бити са мном у рају!« (Лука 23,43)

Исус је умро око три сата после подне у петак и устао је из гроба врло рано у недељу. Претпостављао сам да се у међувремену налазио на Небу. Очекивање такве награде сигурно је било у стању да охрабри његов дух у току тешких патњи. Скоро је невероватно шта све људи могу да издрже уколико очекују да ће одмах добити награду! У чему је била та јединствена »слава« Христовог крста?

Осим тога, изгледало ми је да Његове физичке патње нису сувише дуго потрајале. Сва бичевања и целокупна предсмртна агонија једва да су трајали више од дванаест до петнаест сати. Довољно дуго, заиста; ја сам не бих био спреман да трпим таква мучења ни један део тог времена! Али, многи добри људи морали су да трпе много дуже, и то без наде у скори угодни боравак на Небу, који је, по мом мишљењу, Исус очекивао.

Колико год да сам се трудио, нисам био у стању да видим ништа нарочито и изузетно у Исусовом крсту. Можда га, мислио сам, чини великим управо то што је Паћеник био Божји Син, који је морао да прође кроз исте патње кроз које ми као људска бића свакако морамо да прођемо. Испунило ме је својеврсно осећање страхопоштовања, исто оно које бих осетио да је Председник моје земље дошао да преноћи под нашим кровом, да напорно ради на нашој њиви,

да једе са нама нашу скромну храну. Могао сам да гледам и да се дивим, али нисам могао да разумем.

Мучило ме је што не могу да наведем себе да осетим то исто дубоко поштовање према крсту које други изгледа осећају. Према ономе што су ми говорили, требало је да се »хвалим« Христовим крстом, да будем испуњен несвакидашњим осећањима, и да у срцу будем покренут на необична дела. Био сам забринут, јер ништа од тога нисам успевао да осетим. Изгледало ми је да не могу да додирнем својим прстима оно о чему је Павле говорио: »А ја, Боже сачувај да се чим другим хвалим осим крстом Господа својега Исуса Христа!« (Галатима 6,14)

Силно сам се трудио да осетим узбуђење какво сам, по мом мишљењу, требало да осећам! Али, нисам могао да не мислим да ће, уколико је Паћеник Божји Син, то свакако учинити да Му патње буду лакше него нама у нашој ограничениости и незнању. Он је све знао, знао је да је дошао од Бога и да се враћа Богу. Свакако да је једно кратко време могао да издржи физичке непријатности које и ми познајемо и које су нам тако мучне!

Сећам се да сам читао о искуству човека који је у време мог детињства био један од најбогатијих људи на свету – о искуству Хенрија Форда, произвођача познатог модела Т за сиромашне купце и луксузних аутомобила типа Линколн, намењених богаташима. Путујући инкогнито у друштву пријатеља забаченим друмовима, Форд је случајно добио да вози један од малих Т модела. »Таљиге« су се поквариле – а то се његовим сиромашним купцима често догађало – и он је морао да сврати у малу сеоску радионицу да потражи помоћ. Иако му је то било непријатно у првом тренутку, цела прича показује да је он неизмерно уживао у том догађају. Један од разлога је свакако била свест да му тај мали ауто уопште није неопходан да би стигао кући. Сваког тренутка могао је да пошаље поруку кући и да затражи колону луксузних Линколна да га избави. Са поверењем које други нису могли да имају, Форд је могао да ужива у ономе што би обичном возачу доносило само неприлике.

Зар није и Христос био у сличном положају? – питао сам се ја. У сваком тренутку у току својих невоља, сам је рекао Петру, могао је да замоли Оца да му пошаље у помоћ више од дванаест легија анђела (Матеј 26,53). Војник који носи непробојни прслук свакако да треба да буде храбрији од онога који га нема!

Збуњује ме изрека »спасен вером«

Чуо сам да се говори да смо спасени вером. Али, очигледно се то није односило на мене. Да ли са мном нешто није било у реду, или ме је Бог једноставно напустио, оставивши ме да пропаднем зато што не могу довољно да ценим оно што је Његов Син учинио за мене? Треба ли да приморавам себе да кажем да осећам нешто што нисам осећао? Хоће ли ми то донети жељени резултат? Било ми је ужасно тешко да кажем да осећам оно што нисам осећао. Очајнички сам желео да будем спасен, али сам истовремено хтео да останем поштен.

Неки писци и говорници кажу да ми као људска бића нисмо способни да схватимо стварно значење крста и да оценимо шта је он значао за Христа; да треба да чекамо вечност да бисмо то научили. Али, те изјаве, уместо да ми донесу утеху, још су ме више обесхрабриле. Схватио сам на темељу новозаветних текстова да су апостоли, укључујући и апостола Павла, у току свог животног века стајали под дубоким утицајем крста. Нешто посебно их је обузимало. Били су спремни да изгубе све, и да буду, уместо да се туже, »добре воље у слабостима, у ружењу, у невољама, у прогонствима, у тугама за Христом« (2. Коринћанима 12,10.).

Ја нисам осећао такву спремност да трпим Христа ради, у најмању руку нисам био спреман да будем »добре воље... у тугама за Христом!« Апостоли су имали нешто што ја нисам имао и било је очигледно да то нећу ни имати све док не будем стигао на Небо. Међутим,

ужасавала ме је управо извесност да и нећу стићи на Небо уколико претходно не стекнем искуство које ми недостаје! Вртео сам се безнадежно у круг!

Можда би неко пожелело да ме овде прекине и да каже: »Жао ми је што нисам био тамо да ти помогнем! *Није неопходно* да осећаш неко нарочито поштовање према крсту. Једноставно прихвати Исуса као свог Спаситеља, прихвати Га као да потписујеш полису осигурања. Ти свакако не лијеш сузе захвалности нити си испуњен емоцијама док стављаш тај свој потпис, али си ипак покривен »од тренутка потписивања! Исто тако се прихвата и спасење!«

Мислио сам о томе. Знам да многи хришћани размишљају на тај начин. Али, њихово самозадовољство изгледало ми је тако различито од ватрене оданости апостола Христу. Павле се у ствари »хвалио« што носи крст жртве на исти начин на који га је Христос носио: »Три пута сам био шибан, једном су камење бацали на мене, три пута се лађа са мном разбијала, ноћ и дан провео сам у дубини морској. Много пута сам путовао, био сам у страху на водама, у страху од хајдука, у страху од родбине, у страху од незнабожаца, у страху у градовима, у страху у пустињи, у страху на мору, у страху међу лажном браћом. У труду и послу, у многим спавању, у гладовању и жеђи, у многим пошћењу, у зими и голотињи... ако се ваља хвалити, својом ћу се слабошћу хвалити« (2. Коринћанима 11 25-30).

Вера слична ослањању на »полису осигурања« једва да има снаге да своје поклонике довуче једном седмично у црквене клупе. Исус је рекао: »Тако, дакле, сваки од вас који се не одрекне свега што има, не може бити мој ученик!« »И ко не носи крста својега *и* за мном не иде, не може бити мој ученик!« (Лука 14,33.27) Те мисли су ме дубоко дирнуле. Или ћемо наћи снаге да служимо Христу онако као што су Му апостоли служили, или нисмо прави хришћани.

Недоумице које сам гајио биле су оправдане, и чињеница да сам их имао била је, вероватно, доказ да ме Свети Дух није одбацио. Као грешник нисам био ништа бољи од других, али нисам био ни гори од других! У мом срцу постојала је скривена *могућност* да истински ценим Христов крст. *Недостајало ми је само разумевање онога шта је тај крст значио за Христа!*

Још од детињства, моји родитељи и проповедници из незнања су ме навели да прихватим заблуду која ми је потпуно заклонила Христову љубав и сакрила од мене пуни смисао њене лепоте и силе. Та заблуда је заклонила крст као што густа магла обавија планине и онемогућује вам да их видите. Апостоли су у Новом завету видели нешто што ја нисам био у стању да видим, и оно што су видели покренуло их је да своје срце предају Христу. Био сам духовно парализован зато што нисам могао да видим оно што су они видели.

Шта нам то заклања видик према Христовом крсту

Заблуда, коју сам управо споменуо, била је она врло проширена идеја о урођеној бесмртности душе, учење да нико не може стварно да умре, да је оно што ми називамо смрт само прелаз из једног у други ниво живота. Као што се мноштво физичких слабости може појавити као последица једноставног недостатка витамина, тако је и ова основна заблуда, утемељена на прастаром незнабоштву, покренула ланчану реакцију хаоса у мојим схватањима.

У Едемском врту Створитељ је јасно рекао Адаму и Еви да ће, уколико згреше, истога дана »умрети« (1. Мојсијева 2,17). Рекао је управо оно што је мислио да каже. Сотона се успротивио Његовим речима и изрекао своје тврђење: »Нећете ви умрети!« (1. Мојсијева 3,5) У ствари, кушач је желео да каже: »Смрт не постоји! Нико не може заувек да буде уништен. Душа има своју урођену бесмртност!«

Ово тврђење је постало угаони камен свих незнабожачких религија, и одатле се увукло у теологију многих хришћанских цркава. На први поглед, ова заблуда може да изгледа безазлена;

али размислимо како она утиче на наше схватање Христовог крста. У ствари, она побија библијска тврђења: »Јер Христос ... умре ... за безбожнике.« »Христос ... умре за нас« (Римљанима 5,6.8).

Другим речима, сотона би хтео да прихватимо његово тумачење да Христос и није стварно умро за нас. Он је само издржао телесне болове, храбрећи се сазнањем да ништа не ставља на коцку, да ништа не може да изгуби, пошто не може стварно да умре. Уколико није имао шта да изгуби, онда није имао ништа вредно ни да нам понуди, осим подношења физичких патњи. Чим је узвикнуо: »Сврши се!« отишао је на Небо. (Неки тврде да је отишао у »пакао« да би проповедао »заробљеним душама«. Ако је то учинио, онда је, по мом мишљењу, отишао пре као посетилац, а не као онај који треба да претрпи све муке које подносе изгубљене душе. Према сотониним тумачењу, дакле, било куда да је отишао, Христос уопште није стварно умро! Једноставно је прешао у другачији облик постојања!)

Где је онда Христова жртва? Нема је! И то беспомоћно стање испразности је управо оно што сотона жели да ме обузима док мислим о Христовом крсту! У поређењу са патњама мученика или војника који су умрли за своју земљу, или хероја који су дали живот за своје пријатеље, у ономе што је Исус учинио није било ничег нарочитог! У ствари, Његовој жртви недостајала је она племенитост која је обележавала жртве војника или хероја: Он је био сигуран да ће задржати свој живот, док су хероји били сигурни да ће га изгубити! Исус се у суштини ничега није одрекао, а најмање самог себе! А када Библија каже да је »Богу тако омилио свет да је и Сина својега јединороднога *дао*« (Јован 3,16), то у ствари значи да нам га је само *позајмио*. Да, то су мисли којима сотона жели да ме надахне!

Заблудом о урођеној бесмртности душе сотона жели да угради сумњу и несигурност у извештај о Голготи – да угради управо онолико сумње колико је неопходно да се парализује оданост и верност оних који кажу да следе Христа. Ако буде пољуљано њихово поштовање према Исусовом крсту, нестаће и њихове љубави!

Стварна мера Исусове агоније на крсту

Исусове патње биле су неупоредиво теже од подношења само физичког бола, далеко страшније од тортуре којој су били изложени мученици. Терет који је Он носио није био привидан, није била у питању превара. »Господ пусти на њ безакоње свих нас!« (Исаија 53,6)

Шта је то »безакоње«? »Него безакоња ваша раставише вас с Богом вашим, и греси ваши заклонише лице његово од вас!« (Исаија 59,2) Безакоње раставља од Бога, оставља душу очајнички уцвелену и саму, уништава јој сваку сигурност. Господ је заиста положио на Христа »безакоње свих нас«! То значи да је положио на Њега, исту свест о кривици, усамљености, несигурности и очајању, коју ми тако добро познајемо. Управо је то раздвојило Христа од Његовог Оца. Пре него што сам схватио ову истину чинило ми се да Христос није имао никаквог разлога да се осећа усамљен и остављен. Библија каже да је на крсту узвикнуо: »Боже мој, Боже мој, зашто си ме оставио?« Да ли је ту реч о способном глумцу који је изговарао свој текст на позорници, или је то био искрени вапај срца испуњеног горким очајањем?

Христос није носио овај терет на својим плећима као што би то неки други човек чинио. Тај терет је притискао дубине његове душе. Петар каже: »Који грехе наше сам изнесе на телу своме на дрво« (1. Петрова 2,24). Према томе, Христос је овај убиствени терет носио у свом нервном систему, у свом уму и у души. Павле је још јаснији: »Јер Онога који не знадијаше греха нас ради учини грехом!« (2. Коринћанима 5,21)

Христос није био грешник, јер је био безгрешан. Али, Он је постао »за нас клетва, јер је писано: проклет сваки који виси на дрвету« (Галатима 3,13). »Грех« и »клетва« су овде

истоветни. Павлова изјава показује да је Христово изједначавање с грехом, док је носио свој крст, било ужасавајуће стварно. »Јер је плата за грех смрт!« (Римљанима 6,23). Ако је Христос »био учињен грехом«, ако је постао »за нас клетва«, јасно је да је морао да поднесе и казну за грех. Христос је врло близу нас, »јер и Онај који посвећује (безгрешни Христос), и они који се посвећују (грешници), сви су од једнога: заради тога узрока не стиди се назвати их браћом« (Јеврејима 2,11).

Шта је смрт, односно плата за грех коју је Христос претрпео? У Библији се спомињу две врсте смрти: једна је названа сном (Види Јован 11,11.12!) и то је смрт са којом се обично на Земљи суочавамо, а друга је баш права смрт, друга смрт (Види Откривење 2,11; 20.6; 21.8!) Друга смрт је вечно одвајање од Бога – вечни растанак са светлошћу, радошћу и животом.

Управо је ту »другу смрт« Исус искусио »да би по благодати Божијој за све окусио смрт« (Јеврејима 2,9). Пошто је окусио смрт за сваког човека, тада сан који ми називамо смрћу није могао да буде оно што је Он за нас искусио, јер сваки човек сам за себе пролази кроз ту врсту смрти. Шта год да је било то што је Исус окусио, било је то нешто што ми сами нећемо морати да окусимо. Христос је умро смрћу коју је Створитељ најавио Адаму и Еви уколико буду згрешили, била је то смрт коју ће грех на крају донети свим изгубљенима. Исус је искусио ову смрт у оној истој мери у којој треба да је искуси било које људско биће, јер »беше дужан да у свему буде као браћа... јер у чему пострада и искушан би, у ономе може помоћи онима који се искушавају« (Јеврејима 2,17.18). Према томе, смрт којом је Исус умро на крсту била је пуна горка чаша очајања и пропасти која представља коначну плату за грех.

У ту плату је требало да буде укључено и сакривање Очевог лица од Њега. У другој смрти нема наде, ни светлости, ни очекивања васкрсења да ублажи очајање. Уколико је Исус »умро за наше грехе«, или »умро за нас« (1. Коринћанима 15,3; Римљанима 5,8), Он је у току својих коначних патњи морао да буде окружен тамом која је Његовом погледу ускраћивала сваку наду у васкрсење. Да Га је освежавала нада у васкрсење, пропустио би да у пуној мери »окуси смрт за сваког човека« или да заиста *принесе себе* »за наше грехе«. Тада би, у најбољем случају, могао само да *позајми себе!*

Није чудо што се Христова људска природа бунила против тог страшног искуства и што је клонуо на земљу у Гетсиманији! Застењао је: »Жалосна је душа моја до смрти!« »И отишавши паде на лице своје молећи се и говорећи: Оче мој! Ако је могуће да ме мимоиђе чаша ова; али, опет не како ја хоћу, него како ти!« (Матеј 26,38.39). Чаша коју је Он испио била је нешто што ниједно људско биће није пре Њега, а ни после Њега у пуној мери окусило! У ствари, од постања времена Он је једино биће које је *стварно* окусило смрт. Пунину ужаса безнадности друге смрти Он је окусио при пуној свести и у свој њеној убилачкој стварности. Њега нису убили клинови којима су приковали Његове руке и ноге, нити је умро од страшног бичевања. Он је једва осећао своје телесне патње на крсту. Њега је убила снажна душевна патња која је допринела да зној као капље крви пада са Његовог чела у Гетсиманији, и која је коначно сломила Његово срце на крсту. »Срамота сатре срце моје, изнемогах!« (Псалам 69,20)

У току целог свог живота, па чак и у току претежног дела својих завршних патњи, Исус је гајио блиставу наду у васкрсење. Он је живео као да се налази у највећој близини насмешеног лица свог небеског Оца. У тој божанској светлости никаква сенка није могла да Га уплаши. Чак и у тренутку када Га је покајани разбојник замолио да Га задржи у сећању, Исус је гајио ту радосну наду, јер је обећао: »Заиста заиста ти кажем данас бићеш са мном у рају!« (Лука 23,43. У оригиналу знакова интерпункције!) Али, у том часу Исус још није испио чашу до дна. Требало је да дође до промене!

Да би ту горку чашу принео Спаситељевим уснама, покварени кушач се као својим оруђима послужио људима које је Исус дошао да спасе. Док је висео на крсту, Исус није могао да не чује људе како говоре једни другима: »Ако је цар Израилев, нека сада сиђе с крста па ћемо Га веровати! Уздао се у Бога, нека Му помогне сада, ако Му је по вољи, јер говораше: ја сам Син Божји!« Неки су Га и непосредно изазивали: »Ако си Син Божји, сиђи с крста!« (Матеј 27,42.43.40) Немамо права да мислимо да Исуса ове примедбе нису погађале. И саму реч »ако« тешко је подносио у том часу страшног понижења. »Нека Му помогне сада, ако Му је по вољи!« Пошто су Му руке биле приковане за греду, није имао могућности да затисне своје уши за њихове увреде и пребацивања. Једино је могао да се моли. Али, учинило Му се да нико на Небу није спреман да Га саслуша. »Боже мој! Вичем... а ти ме не слушаш!« (Псалам 22,2)

Сатима се борио са тим страшним теретом. Нешто после подмуклих »ако« завладала је »тама по свој земљи до сата деветога« (око три сата после подне), када је Исус повикао »иза гласа«, тужећи се на усамљеност и одбаченост, показујући да га је обузео ужас потпуне одвојености од небеског Оца (Матеј 27,45.46). Попут стреле чији је врх умочен у отров, ово последње кушање очајањем нанело Му је најстрашније муке.

Тама је милостиво прикрила Његове патње када својим прикованим рукама није могао да сакрије своје сузама обливано лице од погледа мноштва које Му се ругало. Једино се Његов сломљени, јецајући глас могао чути у потпуној тами која је обавијала Голготу. Како сурови могу бити људи! А како је милостив био Отац, обавијајући свога напаћеног Сина плаштем таме. Ниједном анђелу није чак било дозвољено да види Његово измучено лице док је изговарао ове очајањем прожете речи, нити је Христу било дозвољено да осети пољубац љубави и верности који је Отац чезнуо да утисне на Његово чело. Отац је био ту, са Њим, јер »Бог беше у Христу, и свет помири са собом« (2. Коринћанима 5,19). Међутим, Христос је морао да буде препуштен осећању одбачености, »да сам гази у каци«, да се осећа очајнички усамљен.

Али, иако је нада умрла, љубав је издржала. Постоји један чудни псалам који описује страшно искуство кроз је Христос прошао. Он нам отвара могућност да завиримо у Христово срце док је висео на крсту у току дугих сати таме. Он чује поруге народа и размишља о тајанственом ћутању Оца. Двадесет и други псалам нам каже како се Он сећа да су Његови преци добијали одговор на своје молитве. Зашто Његове молитве нико не чује? »У Тебе се уздаше оци наши, уздаше се, и Ти си их избављао. Тебе призиваше и спасаваху се, у Тебе се уздаше и не остајаше у срамоти. А ја сам црв, а не човек; подсмех људима и руг народу!« »Боже мој, вичем дању, а Ти ме не слушаш, и ноћу, али немам мира!« (Псалам 22,4-6.2)

Страшно је када се неко тако осећа! Када сматраш да никоме није стало до тебе, чак ни Богу, очајање као смртоносни отров капље у твоје срце, Истина је да никада ниједно људско биће није морало да пије из исте те чаше чистог очајања, помешаног са кривицом за грехе целог света. Христос је »видело истинито које обасјава свакога човека који долази на свет« (Јован 1,9) и које му у најтежим тренуцима обасјава пут јасним зрацима наде. Свети Дух као да говори нашој души: »Некоме је ипак стало!«

Међутим, Исусу није смела да буде указана таква помоћ. »Газих сам у каци!« – каже Он за себе (Исаија 63,3). Испии је своју часу све до најгорчег талога.

Било како било, Он је морао да пронађе неки начин да премости мрачну провалију између своје одбачене душе и Оца. Морао је да савлада то осећање одвојености. Морао је да постигне помирење, измирење са Оцем.

Надахнути нам псалам открива шта се догодило. Христос се у мислима вратио у дане свог детињства у Витлејему. Иако ме *сада* »не слушаш«, »ти си ме извадио из утробе, ти си ме умирио на сиси мајке моје. За тобом пристајем од рођења, од утробе мајке моје ти си Бог мој!«

Измучен у духу, Божји Син се ослања на она збивања у свом животу која доказују да је Богу ипак стало до Њега. Ако је Бог услишавао молитве »наших отаца« и штитио малог Исуса док је боравио у јаслама у Витлејему, свакако Га ни сада неће одбацити! Христос је познавао Господњу милост и велику љубав; Он Га сигурно неће ни сада изневерити! »Вером« ће напаћени Божји Син премостити празнину – као људско биће вероваће у љубав свога Оца, која се показује у мраку и у пакленим мукама.

Када се приближио последњи тренутак, Он се осећао као биће привезано уз рокове дивље животиње: »Сачувај ме од уста лавових, и од рогова биволових, чувши, избави ме!« (Псалам 22,21). У том последњем очајничком тренутку, Његова вера је победила. Слично Јакову који се борио с Анђелом у тами, Христос се ухватио за Оца, коме није било дато да Га загрли. ухватио се за Њега у вери: »*Ниси се оглушио!*« Отац је могао да Га одбаци, али Он неће одбацити Оца! Христова вера је издржала чак и ужасе »друге смрти«! Јер таква је љубав!

* * *

И када је коначно заблуда била уклоњена, видео сам крст у његовој правој светлости. Почео сам да схватам »шта је ширина и дужина и дубина и висина...« (Ефесцима 3,18.19) Христове љубави, иако никада нећу моћи потпуно да је упознам. Слика која је до тада била тако замагљена, сада се коначно изоштрила. То је, дакле, била љубав која је тако дивно покретала и надахњивала апостоле. Више ми њихова оданост, спремност на жртвовање, није изгледала тако нарочита, тако немогућа. Љубав коју су осећали све више ми је изгледала као нормални, одговарајаћи одзив сваког искреног људског срца на жртву коју је Христос дао. Да, зато се сада »хвалим крстом Господа мојега Исуса Христа!«

Ипак, преостала је нека пукотина у разумевању која нас је раздвајала од пуног заједништва са Христом у којем су апостоли уживали. Хајде да сада пронађемо истину која премошћује ту пукотину!

Како крст изгони сав наш људски страх?

Створења која је Бог начинио не осећају да им је тешко да буду оно што јесу. Ми се дивимо снази лава, љупкости газеле, лету орла, али их не славимо због тога, јер знамо да они једноставно чине оно што им је стварањем било дато. Орао не осећа у себи никакав сукоб између жеље да буде копнено створење и нагона да полети као орао. Он је задовољан да буде оно што је био створен да буде. И нама људима је прилично лако да чинимо оно што нам је било одређено да чинимо, и скоро немогуће да чинимо оно што нам није било одређено да чинимо.

Често се питамо зар Исусу није било лако да носи крст! Он је био Божји Син; зар Му као Божјем Сину није било природно и лако да испуњава вољу свога Оца?

Кад би било тако, Његова жртва не би имала неког великог значаја за нас, јер нама сигурно није лако да чинимо оно што је право, сигурно нам није лако да носимо крст! Као што би било узалудно орлу да каже некој копненој животињи: »Хајде за мном!«, тако би и Христу било узалудно да позива мене да узмем свој крст и да идем за Њим! Јадна копнена животиња очајнички би покушавала да се уздигне изнад облака, док би то орлу било нешто најлакше и најприродније! Христос је Божји Син, који »ужива« да чини вољу свог небеског Оца. Ми смо често у искушењу да кажемо да нам изгледа помало смешно кад нас Он позива: »Узмите јарам мој на себе... јер је јарам мој благ и бреме је моје лако!« (Матеј 11,29.30). Ми се толико разликујемо од Њега, тако нам се чини, колико се нека копнена животиња разликује од орла. Оно што је лако орлу, немогуће је ономе који нема крила!

Овај ме је проблем годинама мучио све док у Јеванђељу нисам открио истину која ми је изгледала као нови несметани поглед у дубине Исусовог срца.

Ако је Христу било лако да носи свој крст и да испуњава вољу свога Оца, тада је морао имати само једну вољу, вољу свога Оца, као што и орао има само једну вољу, вољу да чини оно за шта је створен. Орао не осећа жељу да буде нешто друго! Један текст ми је показао да је Исус имао само једну вољу. Говорећи пророчански о Христу, псалам наводи Његове сопствене речи: »Потом рекох: ево идем, као што је у књизи писано за мене, хоћу чинити вољу твоју, Боже мој, и закон је твој мени у срцу!« (Псалам 40,7.8) Ова тема о Исусовој »вољи« тако је важна да писац Посланице Јеврејима додаје: »По којој смо вољи ми освећени приносом тела Исуса Христа једном« (Јеврејима 10,10). Почињало је да ми изгледа као да је Исус био нека врста аутомата, људске машине, која »ужива« да чини оно што је сваком другом на свету, а нарочито мени и већини мојих познаника, веома тешко да чинимо! Ту је, дакле, био мој »орао« који је летео високо горе у облацима и уживао у томе, док сам се ја спотицао овде доле и говорио самоме себи: »Он ми каже да Га следим, иако зна да то не могу!«

Међутим, нисам довољно дуго читао! Када је Исус дошао, Библија каже да Га је Отац послао »у обличју тела греховнога и за грех осуди грех у телу« (Римљанима 8,3). Очигледно да

се »орао« претворио у нешто слично мени, у копнено створење. Уколико је Христос дошао »у обличју тела греховнога«, што значи, у мом телу, тада је у Његовом телу тињало исто толико сукоба колико и у мојем и, према томе, није Му било ништа лакше да чини вољу Оца својега него што је то мени! Управо је у мом људском телу Он »осудио грех«, а не у безгрешном телу. Било би прилично глупо да неки орао осуђује копнену животињу зато што не зна да лети. Она би могла да му приговори: »Шта ти знаш о мом стварном стању!?!«

Установио сам да је Исус отворено признавао да је пролазио кроз исто тако тешке душевне борбе као што су оне кроз које ми пролазимо. И у Њему су се сукобљавале две воље; и тек је после страшне борбе успео да своју вољу покори вољи свога Оца. Иако псалмиста каже о Њему: »Хоћу чинити вољу твоју, Боже мој!« запазимо колико Га је то труда стајало: »Жалосна је душа моја до смрти... Оче мој, ако је могуће да ме мимоиђе чаша ова, али опет не како ја хоћу, него како ти!« (Матеј 26,38.39). Видите ли какав нам сукоб откривају ове речи? Исус је имао своју вољу која се сасвим природно противила ношењу крста, исто онако као што се моја воља томе противи! Он отворено каже: »Не како ја хоћу!« Оно што је учинио јасно је као Сунце! Он се одрекао своје воље! Осим тога, јасно је да Му је било немогуће да следи вољу свога Оца пре него што се буде одрекао своје воље, јер су се те две воље непосредно супротстављале једна другој! *Оне су обликовале крст!*

Сукоби! Сукоби! Почео сам да се осећам постиђен што сам икада могао да помислим да Исус није водио борбу са самим собом, да није доживљавао унутрашње борбе!

Међутим, помислио сам, сукоб има различито значење за различите људе. Неки уживају у њима, јер их лако решавају. Одреди се своје воље – можда то Исусу уопште није ни било тешко? Мени је било изразито тешко да се одрекнем своје воље, и можда ја погрешно приписујем Исусу своје проблеме?

Онда сам се сетио речи којима Лука описује Исусову борбу: »И будући у *борењу*, мољаше се боље; зној пак његов беше као капље крви које капаху на земљу« (Лука 22,44). И тада сам се још више постидео што сам сматрао да Његов унутрашњи сукоб није био тежак!

Извештаји не описују само Његову борбу у Гетсиманији. Он је борбу водио у току целог свог живота. »Ја не могу ништа чинити сам од себе... јер не тражим вољу своју, него вољу Оца који ме је послао!« (Јован 5,30). »Јер сићох с Неба не да чиним вољу своју, него вољу Оца који ме посла« (Јован 6,38). Другим речима, Он је дошао с Неба да бије наше битке, да издржи сукобе које бисмо ми морали да издржимо, да покори своју вољу тамо где смо ми, грешно и себично, следили своју вољу.

Његов позив »хајдете за мном« управо зато има смисла што је Он »осудио грех« (што значи, своју самовољу) у нашем телу. Ниједног тренутка та Његова воља није стицала превласт; али је борба била страшна, далеко оштрија од оне коју ми водимо.

Био сам потпуно на погрешном путу када сам мислио да је Христос био нека врста аутомата. Он је био слободан човек, имао је власт да одлучи којим ће путем ићи. У ствари, љубав не може да постоји без слободе. У лутки може да буде снимљена порука која се понавља и говори: »Ја те волим«, али нико није заинтересован за такву врсту љубави.

Међутим, појавио се нови проблем. Није ли Христос био нека врста духовног »генија«? Његова љубав била је предивна – нема никакве сумње да је тако. Његово добровољно потчињавање себе у току целог живота, па и на крсту, представља величанствену тему за размишљање. Но, ипак нам остаје да одговоримо на питање: »Није ли за мене напор да следим Христа исто тако узалудан као што би било узалудно настојање да идем стопама математичког генија какав је био Ајнштајн?« У школи се никада нисам истицао у математици. Када би Бог од мене затражио да своје спасење платим израдом математичког прорачуна атомске бомбе, успут

речено, Ајнштајн је начинио такав прорачун, само бих у очајању подигао руке иако бих свим срцем желео да испуним постављени услов. Ја се могу дивити Ајнштајну, а могу се дивити и Христу. И ту, чини ми се, престаје свака сличност између мене и њих.

Међутим, открио сам једну важну разлику између Ајнштајновог математичког генија и онога што сам ја сматрао Христовим изузетним даром за љубав. Ајнштајн се никада није понудио да ме нешто поучи, и никада ми није понудио никакво обећање које би ме навело да га следим. Он никада није рекао: »Гледајте у мене и бићете у стању да измишљате нуклеарне бомбе и многа друга нуклеарна чуда!« (Атомска бомба је нешто потпуно супротно ономе што бих у ствари желео да опишем. Ако сте ви у стању да замислите нешто потпуно супротно бомби, али нешто исто тако силно, препуно позитивне енергије која би донела добро свету, замислили сте оно што сам хтео да замислим. Замислите покретачку силу љубави која преокреће овај наш савремени свет, преображавајући сву људску себичност која нас толико мучи у несебичну силу добра – и тада ће то бити баш оно што желим да кажем!)

Христос ми је обећао да моје срце може да буде обузето истом љубављу коју је Он имао. Он ће ме »научити« својој изузетној љубави тако да и ја постанем, не неки мали Ајнштајн, мали математички чаробњак, већ нешто много, бескрајно много чудесније – »копија« Исуса Христа у служењу ближњима. У ствари, Христос ми није обећао да ћу заиста постати Његова копија, али ће тада свет, у најмању руку, помислити да је реч о копији – толико ћемо бити слични! Управо су то помислили о Његовим ученицима у Антиохији када су их прозвали »хришћанима«!

И тада сам пронашао текст у Библији који је премостио последњу пукотину. У њему се говори о корацима љубави које је Христос предузео, напуштајући своје уздигнуто место на Небу, одричући се своје равноправности са Богом, одричући се себе, узимајући »обличје слуге«, спуштајући се ниже од положаја анђела, који су такође били слуге, »поставши као други људи«, одлучивши да ће се родити не у царској палати, или у кући богаташа; »и на очи нађе се као човек, понизивши сам себе« прихватио је груби, напорни живот сељака, радећи својим рукама и остајући »послушан до смрти« (Филипљанима 2,5-8).

Тај последњи корак натерао ме је да застанем. Док сам размишљао о томе, почињао сам да схватам да ниједан самоубица није »послушан до смрти«. Самоубица чезне за миром и несвесношћу, а не за ужасима друге смрти. Међутим, Христос је послушно прихватио и проклетство да буде обешен на дрво (Галатама 3,13).

На крају, за мене је провалију потпуно премостила заповест која је претходила набрајању Христових жртава: »Јер ово да се мисли међу вама што је у Христу Исусу!« (Филипљанима 2,5)

Другим речима, уколико будем дозволио Светоме Духу да Христове мисли уреже у мој ум, Његова воља ће постати моја воља, управо онако као што је Очева воља постала Његова. Из тога произлази да ћу ја својим суседима постати оно што је Христос био онима који су Га окружавали. И још нешто, ја ћу у томе уживати!

Као што смо већ раније видели, »смрт на крсту« је за Христа значила да ће Отац окренути своје лице од Њега, да ће морати да се одрекне своје вечне сигурности. Охрабрује нас да је таква несебична љубав у Христу постала приступачна и нама, грешним људима. Христос може да станује у људском срцу вером, и ми можемо да научимо да Му служимо из љубави, а не из себичних побуда.

Међу људима који су упознали ту љубав био је и Мојсије. Израилци су пали у »велики грех« кад су начинили и почели да обожавају златно теле. Господ је предложио Мојсију да се склони. Рекао му је отворено: »Пусти ме да их истребим и име њихово затрем под небом, а од

тебе ћу начинити народ већи и јачи него што је овај!» (5. Мојсијева 9,14). Заузети место Аврама, Исака и Јакова као родоначелник »изабраног народа« била је велика част. Овај предлог гарантовао је Мојсију спасење и вечну славу.

Природно је што се Мојсије нашао у великом искушењу. Што се тичало Израиљаца, могао је да каже да нема никаквих обавеза према њима, јер су згрешили и заслужили истребљење. Али Мојсије је предложио да се име неког другог затре на земљи – његово сопствено име, уколико Израил не може да добије опроштење: »Али, опрости им грех; ако ли нећеш, избриши ме из књиге своје, коју си написао!« (2. Мојсијева 32,32). Мојсијева љубав била је јача од његове жеље за личном сигурношћу на Небу, за вечним животом и чашћу.

Други човек који је упознао ову љубав, која се одриче себе, био је апостол Павле: »Јер бих желео да ја сам будем одлучен од Христа за браћу своју која су ми род по телу, која су Израилци« (Римљанима 9,3.4).

Све док наша најснажнија побуда да следимо Христа буде трагање за нашом личном сигурношћу, нећемо успети да примимо »ум Христов«, а нећемо успети да прихватимо ни свој крст. Христос није био »опортуниста«, нису то били ни Мојсије ни Павле. Нису то ни Његови прави следбеници данас!

Последње упориште »старог човека« је чежња за наградом и њено природно упориште – страх од личног губитка. У првом човековом греху већ је била присутна његова жеља да се изједначи с Богом, да стекне урођену бесмртност. Наши прародитељи нису познавали страх све док нису почели да гаје ту жељу. Иста страх ће прожимати и последњи човеков грех; а крст је једини начин да се он преобрази у љубав.

Међутим, оно што ми зовемо љубављу уопште није љубав уколико је утемељено на страху. Себичност не може да буде темељ истинске љубави. Тежња за сопственом сигурношћу је супротност истинској љубави. То произлази из Јованових речи: »У љубави нема страха, јер савршена љубав изгони страх напоље; јер страх има муку. А ко се боји, није савршен у љубави« (1. Јованова 4,18).

Јован расправља о нашем основном проблему, о страху или о бригама. Сви ми знамо шта је то, јер је уткано у наше биће од рођења. То мучење се изражава на много начина, укључујући и многе болести тела, које свој узрок имају у прикривеним, стварним или мање стварним бригама и страховањима. Психосоматска медицина признаје да узроке мигрене, колитиса, чира на стомаку, астме и других болести често треба тражити баш на овом подручју. Када Христос, »Сунце правде«, засија у нашим срцима, доноси здравље на »својим зрацима« (Малахија 4,2). Здравље се враћа када се ослободимо страха и брига.

Али како да »истерамо« страх? Разапињањем »старог човека«, нашег »ја« које треба да се »разапне с Христом«. Забринутост или зебња је страх којим се храни наш »его«. Док се страх односи на нешто отворено што се може видети, као када воз иде према нама, забринутост је страх који се крије испод површине, нешто што се не може рукама опипати нити одредити, јер ни стварни идентитет »старог човека« никада није потпун ни заокружен.

Како љубав изгони страх? То чини свест о величини Христове љубави која се открила на крсту! Већ смо видели да је мост који премошћује последњу провалију између нас и потпуног заједништва са Христом поковавање своје воље на потпуно исти начин на који је Христос, док је био у нашем телу, покорио Богу своју вољу. »По којој смо вољи ми посвећени приношењем тела Исуса Христа једном.« Управо зато имамо »слободу, браћо, да улазимо у светињу крвљу Исуса Христа, путем новим и живим, који нам је обновио завесом, то јест, телом својим« (Јеврејима 10,10.19.20). Кад је Исус своју вољу покорио Очевој вољи, у Њему се испунила та љубав; када ми своју вољу покоримо Њему, и у нама се испуњава та иста љубав. Да бисмо

стекли ту слободу, морамо кренути путем новим и живим, путем који нам је Христос отворио својим телом!

Забринутост је у ствари оно што Библија назива »страхом од смрти«. Не страх од оног сна који смо сматрали смрћу – само га се ретки боје. Наш »страх од смрти« односи се на другу смрт, то је страх од голоотиње, самоће, одбачености, ужасне велике таме која наилази када се неко одвоји од Божјег живота и светлости. Та забринутост прожима све видове нашег живота на јави, а продире и у наше снове. Видели смо да се једино када постанемо свесни свих димензија Христове жртве можемо ухватити у коштац са проблемом забринутости и зебње.

Уколико вам неко понуди драгоцени дар, најприродније би било да му срдечно захвалите. Затим, у складу с вредношћу дара, природно би било да осетите жељу да пријатељу узвратите даром приближне вредности. Та способност радосне захвалности уграђена је у човекову природу, то је део пакета који смо добили рођењем. Таква реакција је скоро инстинктивна. Много пута у току дана ми захваљујемо на услугама које су нам учињене и исто толико пута размишљамо како бисмо могли да узвратимо неким добрим делом!

Тај једноставни, искрени одговор наше природе представља све што је Бог икада тражио од било кога! Христос је дао себе на крсту за нас. Ако то нисмо у стању да видимо, или не схватамо вредност и величину те жртве, тада је сасвим природно што не долази до одговарајућег одзива љубави са наше стране, већ се и даље запажа само егоистична тежња да постигнемо сопствену сигурност; исто тако разумљиво је што и наш страх остаје недирнут! Скоро је неминовно да срце остане млако и подељено уколико сотона успе да нам прикрије стварност онога што је Христос учинио за нас!

Али када схватимо шта се догодило на Голготи, нешто почиње да нас покреће. »Смрћу (другом смрћу)« Христос је »сатро онога који има државу смрти, то јест ђавола« и тако избавио оне »који год у страху од смрти бише робови« (Јеврејима 2,14.15). Заиста:

»Никада откупљени неће знати,
Куда је све Господ морао проћи,
Да изгубљено стадо врати,
Кроз какве воде и мрачне ноћи!«

Али ми знамо прилично о томе! Наше трагање је већ започело. И док се сотона труди да нас зароби заводничком силом наших интереса, у осећајном или материјалном смислу, установићемо да се нешто дивно збива. Док се око нас »грех умножава«, надмоћна сила Христове милости »умножава се још више«. Докле год је крст у нашим мислима, сотона доживљава поразе. Многи људи по целом свету одазивају се управо онако као што је то учинио Павле:

»Јер љубав Божја нагони нас, кад мислимо ово: ако један за све умре, то, дакле, сви умреше! Христос за све умре, да они који живе не живе више себи, него ономе који за њих умре и васкрсе« (2. Коринћанима 5,14.15).

Једноставно, свакоме који је ово увидео постаје немогуће да живи себи! Говоримо људима о сили – то мора бити оно што је Павле мислио када је рекао: »Јер реч о крсту је... нама који се спасавамо – сила Божја!« (1. Коринћанима 1,18. Чарнић)

Сила за шта? Да променимо оно што се најтеже мења – егоистични човеков ум! Да се промене стари начини размишљања и да *завлада љубав!*

Надам се да ме нико неће погрешно схватити када будем ово рекао – тада стварно постаје *лако* ићи за Христом! Исус је и обећао да ће тако бити када је рекао: »Јер је јарам мој благ, и бреме је моје лако.« (Матеј 11,30) Крст надокнађује оно што недостаје!

Сада смо у стању да видимо шта је Павле мислио када је рекао: »А сада, Боже сачувај да се чим другим хвалим осим крстом Господа својега Исуса Христа!« И сада, пошто и ми можемо да видимо оно што је он видео у своје време, наше срце узвикује заједно са целим нашим бићем: »Да, Павле, желимо да ти се придружимо! Ми бисмо да клекнемо заједно са тобом поред ногу Распетог и да Га признамо за Господара свог живота, Цара своје љубави, вечног Владара свога срца!«

»Куда год да пођем,
свуда ћу причати
о крсту, Моја ће душа Тебе величати,
на крсту.
Ово ћу причати у све дане,
И када јутро вечности сване,
Јер си Ти за ме поднео ране,
на крсту!

Марија Магдалена и крст

Сада је време да на једном примеру из живота сагледамо шта истина о крсту може да учини за оне који су у прошлости живели хаотично и у трагичном неспоразуму са самим собом. Упознаћемо вас са животном причом једне жене, која је толико несвакодневна да Библија додаје да је њоме владало »седам демона« (Марко 16,9).

»И када је био у Витанији у кући Симона Губавог, док је лежао за трпезом, дође једна жена која је имала суд од алавастра са скупоценим правим народовим миром; она разби алавастарски суд и изли на његову главу. А неки негодоваху говорећи међу собом: зашто је тако просуто миро? Могло се, наиме, то миро продати за више од триста динара и дати сиромасима; и приговараху јој. Но Исус рече: оставите је; што јој стварате непријатности? Она учини добро дело на мени. Јер сиромаше увек имате са собом, и кад хоћете можете им добро чинити, а мене немате свагда. Учинила је што је могла; унапред је помазала моје тело за упок. И заиста вам кажем: где год се успроповеда еванђеље по свему свету, казаће се и шта она учини – за сећање на њу.« (Марко 14,3-9. Чарнић).

Док је Марија разбијала посуду од алабастера и изливала скупоцено мирисно уље на Исусову главу, она је пред светом несвесно, можда, изражавала исти дух љубави и пожртвовања којим је био обележен Исусов живот и који се показао и у Његовој смрти. Тако Маријин поступак добија нарочито значење и постаје приказ истине о крсту.

Ово нарочито дело у Витанији представља најлепше и најпотресније дело које је икада учинио неки грешник, покренут покајањем. За Исуса и за цео свемир био је то дугоочекивани доказ да је човечанство заиста у стању да из дубине срца изрази искрену захвалност за жртву која је принесена на Голготи, да покаже колико цени Христов крст. Замислимо колико је Маријино племенито дело храбрило Спаситељево срце у Његовим најтежим тренуцима! Ниједан моћни анђео с Неба није Му могао дати такву утеху какву Му је пружало сећање на њено сузама обливано лице и на жртву коју је приносила; Он је у њеној пожртвовној љубави видео и залог коначне радости коју ће уживати, јер ју је купио мукама душе своје – да многе учини праведнима »вером која кроз љубав ради« (Галатима 5,6). Појава такве покајничке љубави у људском срцу мења живот. Свакако, то је и био циљ који је Спаситељ желео да постигне својом жртвом!

Свет можда никада неће схватити колико дугује Марији зато што је толико охрабрила окрутно кушаног Спаситеља у време када Му је утеха била најпотребнија. Сигурно је да дванаесторица хладног срца нису Христу пружила утеху коју Му је дала Марија, жена коју су презирали!

Међутим, Марија није ни знала шта ју је покренуло да принесе овако чудну, раскошну жртву. Наведена једино неразумљивим, али непогрешивим разлозима љубави, дала је све што је

имала да купи то прескупо уље, и да њиме унапред помаже Христово тело за погреб. Она сама била је толико неспособна да оправда своје тајанствено деловање пред критички расположеним ученицима да је сам Исус морао да јој прискочи у помоћ.

Прихватајући се њене одбране од неосетљиве тупоглавости дванаесторице, Исус је овај догађај претворио у поруку о значењу крста. То је поука коју данашња Црква треба да научи. У ствари, позитиван приступ Маријиним тајанственим деловима неопходан је уколико желимо да схватимо и само Јеванђеље! Исус је изразио дубоко поштовање које ће Његови следбеници свих времена осећати према њеном делу, када је рекао: »Где год се успроповеда еванђеље по свему свету, казаће се и шта она учини – за сећање на њу.«

Мислим да су ове речи довољан разлог да Марији посветимо своју пажњу!

Кључ који открива тајну

Не ње ради, већ »овог јеванђеља« ради, мирис њеног дела треба да се прошири на све стране! И управо у тим речима крије се кључ за разоткривање свега што нас збуњује у овом чудном догађају. Марија нам је заправо одржала проповед. Њено дело расветљава Јеванђеље, рељефно и величанствено оцртава његова узвишена начела љубави и пожртвовности. На исти начин, ситничавост ученика приказује нашу природну људску реакцију на нежну љубав која се открила на крсту.

Да смо случајно били присутни на том скупу, вероватно би нам било веома тешко да не станемо на страну Јуде и осталих ученика. Марија је учинила нешто што је, по свим људским мерилима, било неразумно и расипно. »Три стотине динара«, вредност мирисног уља, представљала је пуну годишњу зараду мушкарца надничара², јер је »динар на дан« била уобичајена плата. (Види Јеванђеље по Матеју 20,2)! Та свота је вероватно била довољна да се обезбеди пристојан оброк за пет хиљада људи, »осим жена и деце«, рачунајући према Филиповој опрезној процени. (Упореди са текстовима у Јеванђељу по Јовану 6,7. и Јеванђељу по Матеју 14,21)!

Кад не бисмо знали исход драме у Витанији, шта бисмо мислили о тој на изглед неразумној расипности? Колики би управници или чланови одбора одобрили овакав издатак? Ко од нас, да смо били присутни тога дана, не би саосећао са ученицима и не би осетио исту озлојеђеност? Та емоционално несређена жена свакако је заслуживала укор! Свакако да бисмо свим срцем подржали Јудин предлог да јој се изрекне примедба: »Зашто је тако просуто миро? Могло се, наимае, то миро продати за више од триста динара и дати сиромасима?«

Да сам Исус није устао да брани Марију, ми бисмо се лако сложили да би било разумније и практичније да је Марија излила неколико капи скупог уља на Исусову главу у знак своје оданости, и да је остатак продала и поделила сиромасима. Можда бисмо чак осетили и неку врсту задовољства и захвалности што је таквих ревнитеља, као што је била Марија, данас много мање у нашој средини!

Међутим, још више нас збуњује на изглед несмотрено претеривање са којим Исус устаје у њену одбрану! Могао је, сматрамо ми, нежно похвалити топлину њених осећања, али истовремено љубазно покудити расипност њиховог изражавања. Могао ју је охрабрити, али истовремено одобрити и негодовање дванаесторице!

Међутим, ништа од тога! Док се несрећна покајница трудила да што брже нестане из дворане, збуњена и постиђена, плашећи се да ће је сестра Марта, а можда чак и Исус, сматрати лакомисленом и несмотреном, Исусов глас надјачава гунђање ученика: »Оставите је; што јој стварате непријатности? Она учини добро дело на мени.« Уместо да похвали привидно

---

² 300 гроша би данас у Србији вредело око 5-6000 еура

залагање ученика за интересе сиромаша, Он на један потпуно другачији начин тумачи Маријине побуде и каже да је њено добротворство далеко узвишеније. Њено дело је прича о божанској љубави, средство за објављивање Јеванђеља! Бранећи њу, Исус је бранио себе и свој крст!

Он је, у ствари, придавао њеном делу симболичко значење које она није ни наслућивала. У посуду од алабастера, која је разбијена лежала крај Његових ногу, Он је препознао своје сломљено тело, рањено нас ради. У драгоценом уљу, које је капало на под и нестајало у увек жедној земљи, видео је своју крв, »проливену за многе ради опроштење греха«, коју ће многи ипак презрети и одбацити. У побуди која је Марију покренула на тај поступак – у љубави коју је то сломљено, покајничко срце гајило према Њему – Исус је видео истински одраз своје љубави према нама. У њеној жртви да купи уље по цени која је захтевала целу њену уштеђевину, видео је крајње »испражњавање«
себе, одрицање од самога себе, које је захтевала Његова улога божанског Женика наших душа. У њеној привидној расипности гледао је величанствену свеобухватност небеске Жртве, једино довољне да спасе свет, иако ће је прихватити само шачица становника ове Земље. И управо зато је Исус био приморан да брани свој крст пред онима од којих се с правом очекивало да поштују и цене његову неопisivу вредност.

Жалосно је што ми себе можемо пронаћи и у хладном Симону и у неосетљивој дванаесторици! Јуда је имао само речи поруге и презира за најчистију и најсветају љубав која је икада испољена, док су неосетљиви ученици спорога срца ишли само за побудама свог себичног и ниског критицизма. Усуђујемо ли се казати да смо бољи од њих!?

Једва! Било би добро да имамо на уму да је Марија била под утицајем тајанственог гласа Светога Духа, који није био дужан да објашњава своје поруке. Једино је скрушено и сломљено срце отворено за Његов надахнути глас. Ученици нису осећали Његово деловање, иако су чули толико Исусових отворених изјава о близини Његове мученичке смрти, изјава које Марија сигурно није чула. Требало је да имају бар неко предзнање о крсту. А сада им једна ненаучена покајница држи проповед о крсту, речитије од Петра на дан Педесетнице, проповед која до данашњег дана одушевљава срца оних који размишљају о њеном значењу. Из ње видимо да упознавање са историјским појединостима о распећу не значи ништа када се упореди са оним што наше срце може да каже о њему; далеко је значајније ценити крст него знати све о њему! Ако тело и крв нису могли да схвате науку о Христовој личности, као што је то Спаситељ изјавио у Цезареји Филиповој, онда тело и крв неће схватити ни науку о крсту! Ученици су нам у томе пример!

Како Маријино дело приказује Исусову жртву за нас

Размислимо о побудама које су покренуле Марију! Нада да ће стећи награду или похвалу свакако није стајала иза њеног необичног поступка! Она је чак желела да њено дело прође незапажено. Једино је изненадно ширење мириса скренуло пажњу присутних на оно што се збива. Љубав је била једино начело којим се руководила, љубав која је одражавала Исусову љубав према грешницима.

Које су побуде одвеле Исуса на крст? Теолози могу да пишу досадне расправе у настојању да објасне тајанствено дело на Голготи и да на крају, уморни и обесхрабрани, признају да не знају разлог и да је љубав била једина Његова побуа! Како је охрабрујуће морало деловати на Исуса када је у Марији видео одраз свог сопственог карактера! У грешници, питаћете ви? Да, у »жени... која беше грешница«
(Лука 7,37), тешка грешница уз то, Он је видео одраз самога себе! Као позитив фотографије који се пресликава са негатива, Он је у њој видео свој одраз, отисак свога лика, своју љубав! »Срамота је сломила срце моје!«
– рекао је давно преко Псалмисте (Псалам 69,20), а покајање је сада сломило њено срце службом

Његовог сломљеног срца. Чудите се, небеса, и диви се, Земљо! План спасења је успео! Да ли је божански ризик Голготе био оправдан што се тиче хладне и неосетљиве дванаесторице још ће се видети, али је он доживео пуни успех код ове кћери из Витаније! Божанска Жртва у Христу навела је њену душу да приложи своју жртву, »дух скрушен, срце скрушено и поништено« које Бог, за разлику од ученика, »не одбацује«! (Псалам 51,17)

И поново, размотримо *жртву* у Маријином делу! Она најблиставије сија када се упореди са Исусовом жртвом коју је понудио за нас! Похваљујући Марију, Исус је рекао: »Она што може учини!« Другим речима, све што је могла да учини, она је и учинила! И Он је учинио све што је могао! Да ли је Марија икада примила неку земаљску награду за оне бескрајне дане које је провела на послу, трудећи се да заради новац који је потрошила да купи нардово уље, ми не знамо! О, када би бар Онај који се одрекао себе – »понизио сам себе и постао послушан до смрти, до смрти на крсту« (Филипљанима 2,8) – могао да добије богату награду за своју жртву! Зар не бисмо ми, који немамо посуду од алабастера, ни нардово скупочено уље, зар не бисмо могли коначно да пролијемо бар коју сузу и њима оперемо те ноге које су биле прободене нас ради? О Исусе, када би бар и из нас истерао тих »седам демона« и научио нас да Те волимо онако као што Те је волела Марија?

На исти начин, и *величанственост* Маријиног дела најблиставије сија када се упореди са величанственошћу Исусове жртве! Ученици су сигурно овако размишљали: »Зар мало уља не би било довољно? Зашто разбацивати нешто тако драгоцено? Гледајте, па уље капље на под и нестаје! Три стотине гроша се слива у пукотине на тлу! Неколико капи ће бити сасвим довољно, Марија!«

Све до данашњег дана, уколико не буде просветљено надахнућем, људско срце није у стању да схвати величанственост жртве на Голготи! Зашто да се положи божански живот као »откупнина за многе« када ће се само неки одазвати? Зашто да се излива права Нијагара пожртвовне љубави ако ће све осим неколико капи бити изливано узалуд? Жртва, која је била принесена, могла је да спасе милијарде грешника на Земљи; па зашто да се плаћа тако велика цена када ће коначни добитак бити тако мршав? Зашто би божански Пастир плакао над безбројним »Јерусалимима« ове Земље када Га они нису препознали нити маре за дан свога похођења? Зашто Он не би ограничио своју љубав и њено изражавање на оних неколико који ће се одазвати, уместо да је бескрајно расипа не добијајући ништа заузврат? Тако су некада размишљали ученици, суочени са Маријиним великодушностима; тако и данас људи мисле о Ономе на чију је љубав Маријина само подсећала!

Да бисмо одговорили, можемо једино да кажемо да љубав никада није права уколико се неограничено не расипа! Љубав никада не шкртари, никада не рачуна! Маријина скупочена посудица од алабастера није била купљена на распродаји. Она је платила пуну цену за најбољу робу која се могла добити, не гунђајући што ништа није успела да уштеди. Можемо је само замислити како одлази трговцу и тражи мирисно уље. Видећи у њој сиромашну сељанку, он јој нуди неки јефтин производ. »Зар немате ништа боље?« – пита она.

»Да, имамо бољи квалитет, али ћеш морати да одбројиш две стотине гроша!«

»А имате ли нешто још боље од тога?« – упорно ће Марија.

»Да, имамо нешто најбоље и најскупље што се може наћи на тржишту! Кошта три стотине гроша! Марија, ти то не можеш купити! Тај мирис је прављен за царе!«

»Дајте ми га!« – одговорила је она. Руковођена љубављу, није могла да учини ништа мање.

Зар је и Бог, који је сам љубав, могао да учини мање од тога? Он није израчунавао како да откупи спасене уз најмању могућу цену! Небо, »палате од слонове кости«, оданост миријада

анђела, престоле бескрајног свемира, живот вечни, да, чак и драгоцено заједништво са Оцем, све је то Христос драговољно дао, дајући себе! Прави океан воде живота тако обилато изливен, да би се заузврат добило неколико крхких земаљских судова пуних људских суза љубави! Како бескрајно драгоцени морају бити ти »судови« (Псалам 56,8) нашем Спаситељу!? »Нека чека Израил Господа! Јер је у Господа милост, и велик је у њега откуп!« (Псалам 130,7)

Симонова реакција на Маријино дело

Симон губавац био је тихи сведок Маријиног поступка оданости. Њега изгледа није забрињавала, као дванаесторицу, њена расипност. Много теже мисли и мрачније сумње обузимале су његову душу, а сматрао се поштеним. Симон још није био прихватио Исуса као Спаситеља, иако се надао да ће се Он доказати као Месија. Узбуђен и радостан што је на чудесан начин био излечен од губе, решио је да позове Галилејца и Његове неотесане следбенике на ово друштвено посело да би изразио своју захвалност. Чинећи то, пажљиво је избегао да Исусу призна статус себи равног. Није Му понудио пољубац добродошлице, није Му уљем помазао лице, није Му дао воде да опере ноге, није Му указао ни најмању, основну љубазност.

Посматрајући узвишени призор пред собом, гледајући како скрушена грешница својом косом отире сузама обливане ноге Спаситеља, Симон је мрачно говорио самоме себи: »Да је Он пророк, знао би ко је и каква је жена која га се дотиче, да је грешница!« (Лука 7,39. Чарнић). Како мало самозвани праведници знају о особинама Божанства, како им је тешко да препознају Божанство на делу!

У причи, којом је желео да просветли срце једног Симона, Исус објављује поуку о слави крста која је у стању да просветли свако искрено срце, уколико се заустави довољно дуго да размисли о следећем призору:

»Двојица су била дужна једном зајмодавцу; један је дуговао пет стотина динара, а други педесет. Како нису имали да врате, опрости обојици. Који ће га, дакле, од њих више љубити? Симон одговори: мислим онај коме је више поклонιο! А Он му рече: право си пресудио!« (Лука 7,41-43. Чарнић)

Симон, који је први навео Марију на грех, свакако да је био дужник који је дуговао »пет стотина динара«, а не педесет. Супротстављајући Симонову хладну безосећајност Маријиној топлој оданости, Исус је помраченом срцу и уму тог фарисеја зналачки приказао запрепашћујућу чињеницу да је на месту Маријине покајничке љубави морала стајати његова, уколико онај коме је највише опроштено треба и да воли највише.

Више од седам демона мучило је Симона! Он, самозвани праведник, био је у власти осмог демона, злодуха сопствене праведности, иза којег су се сакривала остала седморица! Међутим, светлост која и сада сија са Христовог крста, расветлила је Симоново срце и показала му скоро безнадежно стање у којем се као грешник налазио. Само га је бескрајна Исусова милост спасла од коначне пропасти, теже од оне од које се Марија избавила.

Овом својом причом Исус није хтео да покаже да различити грешници имају различите обавезе према Богу. Оба грешника, и Симон и Марија, имала су бескрајно велике и вечне обавезе према свом божанском зајмодавцу. Маријина љубав, међутим, могла се приписати једноставној чињеници што је она знала да је грешница и зато јој је било *много опроштено*. Симону је било мало опроштено, јер је сматрао да је мало грешио.

Хоће ли се ико у Божјем вечном царству осећати бољим од осталих? »Никада нисам чинио грешке које чине обични људи. Потичем из добре породице и одрастао сам на правој страни улице. Нисам се дружио са олошем, нисам одлазио на сумњива места ни узимао дроге.

Био сам прилично добар, већ сам по себи, и Христу је било довољно да ме само мало гурне према вратима свога царства и, ево ме, ту сам!«

Зар овакве речи не би више одговарале некоме који се налази изван градских врата, него некоме који станује у граду?

О, благо Маријиној осетљивој савести! Ако је Павле могао да назове себе »највећим од свих грешника«, можемо ли ми да учинимо мање? Каквом светлошћу би наука о крсту морала да обасја неосетљива срца Лаодикије? Млаки, самозадовољни и самозвами свец и праведници остаће далеко иза цариника и блудница, јер ће се ови, попут Марије, покајати и обратити Богу! »Али ће многи први бити последњи, и последњи први!« (Матеј 19,30)

Крст и савршена сличност Христу

Никада Исусове речи одобравања нису зазвучале тако топло као кад је похвалио Маријину жртву. »Она је учинила што је могла!« Од ње се више није могло ни тражити! Ни у признање: »Добро, слуго мој добри и верни!« Исус није могао да унесе више одушевљења!

Ова похвала поставља Марију као узор хришћанима. Њено искуство покајничке љубави било је савршени одраз Христове жртве на крсту. Оно што је фотографија свом негативу, то је њена покајничка љубав Његовој љубави према свету. Како је дивно што је Исус нашао створење које је могао да истакне као пример онога што је својом смрћу хтео да постигне!

Разумевање крста оспособило је Марију да »помаже унапред тело Христово за упок«, као да нам Исус говори. Суштина њеног »доброг дела« је у томе што је знала »разлику између тела Господњег и другог јела«, а то је управо оно »разликовање« за које апостол Павле каже да је тако битно за свакога ко учествује у обреду Вечере Господње (1. Коринћанима 11,29. Чарнић). Према томе, Маријино разумевање крста навело је Исуса да је истакне као пример истинског хришћанског искуства. »И заиста вам кажем: где год се успроповеда јеванђеље по свему свету, казаће се и шта она учини – за сећање на њу!« (Марко 14,9. Чарнић)

Када неко почне да схвата крст, почиње да схвата и самог себе. Марија никада не би успела да »учини оно што је могла« да није прихватила и праву истину о самој себи. Хришћанин себе не прецењује, не проглашава се бољим него што јесте! Спремна да прихвати и оно најгоре о себи да би могла да упозна Спаситеља, Марија је мирно примила и чињеницу да је опседнута са »седам демона«. Колико је грех одвратан Богу разумела је тек кад је слушала Исуса како седам пута укорава демоне који су управљали њеним умом и срцем. И тако је највећа грешница постала најплеменитији пример сличности Христу, само зато што је себе гледала као највећу грешницу!

Да ли је у нашем срцу мање демона него што их је било у Маријином? Кад би било тако, имали бисмо право да први бацимо камен охолог презира на њено покајање, сматрајући га недостојним да буде узор покајања свим хришћанима. »Врли« хришћани често мисле да је покајање, слично Маријином, узор једино за блуднице, царинике и злочинце и да би једно уздржаније и умереније покајање више одговарало онима који нису починили неке велике грехе! Сматрају да би таквима био довољан само делић дубине и ширине Маријиног покајања!

На први поглед заиста се може учинити да је и Исус признавао да постоји огромна разлика између величине покајања кроз које треба да прођу различити људи. Прича коју је испричао Симону говори да је један дужник дуговао педесет динара, док је други био дужан пет стотина динара. Изгледало би, према томе, да је неким људима неопходно десет пута мање покајања него другима!

Међутим, не смемо да промашимо срж ове Исусове приче! Он није хтео да нас поучи да двојица дужника треба да осећају различиту величину захвалности. Обојица су била

неспособна да врате дуг, требало је да вечно и неограничено остану дужници. Према томе, обојици је било неопходно неограничено покајање. Када Библија каже *»јер сви сагрешише«*, жели, у ствари, да нагласи да су сви у истом положају! (Види Римљанима 3,23)

Грех над гресима је и корен свих греха – самољубље, безосећајност, неверовање, егоизам. Једино проницање у значење крста може да разобличи ову бескрајну грешност сваког греха. *Ми смо сви дужници* који дугују по пет стотина динара! Наш проблем је једноставно исти као и Симонов, *ми то не схватамо!* Мислимо да смо били дужни само педесет динара и да нам је то опроштено! Управо зато имамо тако мало љубави и зато смо тако млаки у својој побожности!

Од свих проблема са којима је морао да се суочава у току векова, Богу је најтеже пала млакост Лаодикије, Цркве последњег времена! Сотона заиста није могао да измисли успешније оружје за последњу битку у рату против Христове Цркве остатка! (Види Откривење 12,17) Да није било бескрајне оштроумности истинске љубави, и сам Бог би се питао хоће ли победити у том сукобу. И Богу је много милији врућ рат од млаког рата!

Међутим, ризнице Његове љубави довољне су да обезбеде победу. Његови изабрани биће избављени чак и од овог највећег искушења.

Неко ће се можда упитати откуда нам толико наде. Управо нам прича о Марији и Симону улива храброст.

Иако је Маријин случај изгледао безнадежан, јер је била опседнута од седам демона, Симонов случај био је далеко тежи. Он је био већи грешник него што је Марија икада била; његова заслепљеност, неспособност да види своје потребе допринела је да се осећа задовољан собом, надмоћан и сит. Како је лако Исус могао да учини оно исто што ми тако често чинимо – да одбаци Симона и да га препусти тами. Али Он то није учинио! Колико год да се трудио да спасе Марију, још више је труда уложио да извуче Симона из окова безосећајне охолости, која је скоро запечатилa његову вечну судбину. Чак и веће чудо од истеривања седам демона из Марије био је Христов успех у обраћењу овог охолог сноба.

»Симон је себе сматрао праведнијим од Марије, па је Исус желео да га наведе да увиди колика је, у ствари, била његова кривица. Желео је да му покаже да је његов грех већи од њеног, толико већи колико је дуг од пет стотина динара већи од дуга од педесет динара.

Симон је сада почео да посматра себе у новој светлости... обузео га је стид...

Увидео је сву тачност Христовог суда о њему. Његова вера била је само хаљина фарисејства. Презирао је Исусово сажаљење...

Његова охолост се претворила у понизност, покајао се, и охоли фарисеј постао је понизни, пожртвовани ученик.« (Е.Г.В, Чежња векова, стр. 483.484)

О, Чудотворче из Витаније, дођи данас ка нама!

Маријина љубав је савршено хришћанско искуство

Пошто смо увидели да је Маријино велико покајање било потпуно нормално, узор за све хришћане, размислимо сада и о томе да је и љубав, која ју је навела на покајање, била љубав узорног хришћанина. Буђење такве љубави у људском срцу јесте велики циљ који је Христос желео да постигне својом жртвом на Голготи.

Ова слава крста ретко је била јасно схваћена. Веома, веома често жртва на Голготи схватала се као правнички маневар, изнуђен божанском осветољубивошћу, као казна плаћена преко заступника, као дар принесен да би се ублажио гнев увређеног Бога или задовољила божанска правда. На крст се гледало као на духовни громобран који служи да се муње Божјег врелог гнева безбедно спроведу у земљу.

И тако се на Бога гледало као на неког увређеног Судију чија се жеља за осветом мора задовољити окрутностима које Његов Син трпи на Голготи. Патње које Исус подноси за друге треба да наведу Бога да опрости онима који се позову на законске одредбе ове чудне трансакције, познате као помирење. Компликованим речима теолози покушавају да објасне тешкоће ове законске процедуре. Није никакво чудо што нас учење о помирењу, овако објашњена, оставља хладнима. Она не буди у нама ни љубав, ни захвалност, ни скрушеност. Једино се јавља осећање сопствене сигурности, врло слично ономе које се стиче када човек потпише полису осигурања. Такво схватање никада не може да распламса величанствену љубав која је покретала Марију. У најбољем случају, могућа је само нека сталожена и смирена, млака оданост.

Све што је потребно да би се снажна Маријина оданост распламсала у сваком вернику јесте да пуна истина о крсту обасја замрачене одаје нашег срца. Марија није била нека јединствена особа. Она представља Цркву. Нема никакве разлике између њене људске природе и наше. Ако будемо схватили крст, и ми ћемо упознати потпуне димензије њене захвалности и љубави. Јеванђеље није изгубило ништа од своје снаге. Ослобођено од хаоса заблуде, оно ће поново обавити у милионима срца исто славно дело које је обавило у Маријином срцу.

Међутим, обично таква љубав мора да се суочи са противљењем светаца. Драма у Витанији описује сукоб свих векова. Презирући Маријину љубав, ученици су се придружили свету у презирању одушевљења у Христовој служби. Да се Исус није лично умешао, они би стварно избацили Марију из своје заједнице.

Све до дана данашњега сувише лако су Христови савремени ученици упадали у исту замку осуђивања узорног хришћанског искуства. Чим се запази нека необична оданост Христу, нека необична љубав, нека необична скрушеност, неко ће сигурно, као некада Јуда, подигнути глас: »Фанатизам!« Овај узвик никада није без одазива; одмах други климају главом у знак сагласности, као што су се једанаесторица ученика сагласила са Јудом.

»Не буди сувише праведан ни сувише мудар... не буди сувише безбожан ни луд!« (Проповедник 7,16,17). Ове речи су толико пута биле вађене из контекста и цитиране, и толико пута погрешно схватане, да је сама Црква тиме охрабрила свет да зло не сматра злим, нити добро добрим, већ да једино претеривање на једну или на другу страну прогласи мање прихватљивим од неког средњег пута, од компромиса између ове две крајности. Пијанице, блуднице и крчмари који одлазе у крајност у злу, доживљавају свеопшту осуду; на исти начин, она одана ревност која је навела Марију да своју љубав изрази изван уобичајених правила понашања, дочекује се са страхом, избегава се и често осуђује.

Дванаест ученика је у Витанији, у складу са овим световним духом, осудило као фанатизам љубав коју је Христос прихватио као истински узор свим својим следбеницима. Зар не би било трагично за сва времена када бисмо и ми упали у ту исту заблуду и осудили као фанатизам оданост срца распламсану поштовањем Христове љубави која се показала на крсту?

Племенитост Маријине жртве узор је хришћанског искуства

»Добро дело« које је Марија учинила Спаситељу представљало је много више од корисног или заслужног потеза. Грчка реч, преведена као »добро«, има и додатно значење нечега што је прекрасно или племенито, морално изузетно.

Шта је то било тако племенито у Маријином поступку? *Она је то учинила не размишљајући о награди.* Она је дала све што је имала да би купила посуду од алабастера са мирисним уљем уопште не очекујући да чује похвалу из Спасителјевих уста, ни да је Он узме у

заштиту. Никаква себична тежња за наградом није помрачивала блиставу лепоту пламена њене оданости. Кад ју је љубав навела на тај поступак, надмашила је и веру и наду и тако се показала као »највећа од свих«.

У том смислу Марија је узор хришћанима. Оданост Христу не може да пламти блиставо и јасно уколико је њен покретач страх од казне или жеља за наградом. Ако служимо Христу зато што се бојимо казне или зато што очекујемо награду, показујемо да смо легалисти. У ствари, бити »под законом« значи бити изложен притиску егоизма, чак и онда када се награда очекује после овог живота. »Јер ако праведност кроз закон долази, то Христос узалуд умре!« (Галатима 2,21)

Изражена на савременији начин, Павлова мисао би гласила: Ако се истинска верност и доброта могу изазвати мишљу о награди или страхом од казне, тада крст на Голготи не значи ништа! »Не одбацујем ја милост Божју!« – инсистира Павле, јер крст или треба да буде све или ће постати ништа! Вера није неки излаз у случају пожара, нити неки много хваљени програм социјалног старања, који настоји да утиче на урођену себичност човекове душе. Начело крста не правда своју вредност, представљајући се као срачуната, мудра трансакција којом ми оно што мање вреди (нашу садашњу срећу) дајемо у замену за нешто много боље; спасење није, у првом реду нека корисна погодба! У Библији нам спасење није представљено као добитак, профит, који стичемо себично тргујући вером. Свакако да је спасење велики добитак, немерљив добитак, и веома добра погодба чија се вредност не да израчунати, али, вера, пошто прориче само »нешто«, затвара очи док прилази крсту, а само нас љубав оспособљава да продремо погледом кроз садашњу таму.

Сви ћемо ми на крају крајева проћи кроз пробу да видимо да ли је наша вера само нека, мање – више, себична духовна вежба. У тренутку највећег искушења, љубав треба да преузме вођство, а да јој и вера и нада буду подређене. Управо зато је љубав »највећа међу њима«!

Нека милост обави своје савршено дело у нама! Припремимо се за завршну пробу!

Како ће Маријина љубав довршити дело Јеванђеља по целом свету

Најозбиљнији проблем са којим се данас Црква суочава јесте задатак да се Јеванђеље објави целом свету тако да сви постану свесни његових захтева. Тај задатак мора да се заврши пре него што се можемо надати другом Христовом доласку. »И проповедиће се ово јеванђеље о царству по свему свету за сведочанство свим народима. И тада ће доћи последак« (Матеј 24,14).

Добри људи су се борили с тим проблемом у току многих нараштаја. Упркос најбољим напорима Цркве, задатак постаје све тежи са сваком новом генерацијом. По садашњој стопи пораста, душе се рађају много брже него што све хришћанске цркве заједничким напорима успевају да учине на подручју јасног и одређеног проповедања Јеванђеља свету.

Разумљиво је што су искрени људи покушавали да открију путеве и начине да се убрза остварење овог задатка, који нам је Небо поверило. Одбори су створили сваковрсне програме и планове, укључујући и употребу свих могућих техничких помагала.

Може ли нам Маријина жртва указати на неки бољи пут? Из Маријиног примера данашња Црква стварно може да извуче неколико важних поука:

1. *Дивимо се оригиналности Маријиног приступа.* Био је крајње несвакидашњи. Ко је икада помислио да унапреди дело проповедања Јеванђеља доносећи »суд од алавастра са скупоценим правим народним миром«, изливајући њену садржину на Исусове ноге, и затим, збуњено и стидљиво, покушавајући да их опере сузама и осуши најбољим приручним средством – дугом, расутом косом? Колике ли непромишљености, не предвидети потребу за

убрусом! Њени критичари би оценили да је траљаво обавила свој посао. Ниједан одбор хладног срца никада није разрадио неки метод обављања »доброг посла« који би био сличан Маријином!

Овде се, међутим, срећемо са проналазачким даром у љубави! Само таква скрушена љубав, распламсана покајањем, може да замисли нове путеве и начине да се заврши Божје дело на Земљи. Ово Јеванђеље, о којем је Исус говорио када је похвалио Марију, не може се проповедити по целој Земљи без истицања проналазачког генија њене љубави! Бледи покушаји формализма спроводе се по методи млакоти; егоистични фанатизам служи се методом неразумних крајности; али љубав своју делотворност дугује методу скрушености! Тај метод ће бити успешан; и када будемо почели да се њиме служимо, задатак ће убрзо бити завршен!

2. *Одушевљени смо чињеницом да је Маријина љубав постала пророчанска.* Ученици су често добијали поруке да ће се Спаситељ убрзо суочити са смрћу и погребом, али нису могли да схвате веродостојност тих порука. Једино је Марија била у стању да схвати значење онога што ће се ускоро збити. Интуитивно, продирући у суштину збивања дубље од било ког ученика, читала је будућност. Непогрешиво вођена својом љубављу, дошла је да помаже Његово тело »унапред... за погреб«. На тај начин њена је љубав постала пророчанска. Александер Брус (Alexander Bruce) каже: »Такви као Марија могу и натприродно!«

Скривена у Старом завету налази се једна надахнута молитва која и данас чека на услишење. Седамдесеторица изабраних људи из окола Израилјевог окупила су се око Светилишта да добију део у пророчком дару који је био изливен на презапосленог Мојсија. Господ је милостиво узео »од духа који беше на њему, и метнуо на оних седамдесет људи, старешина; и када дух дође на њих, пророковаху.«

А онда се догодило нешто што нико није предвидео. И двојица људи, који су били позвани а нису били на окупу са званичном групом, примили су део истога Духа, »и стадоше пророковати у околу«. Узбуђени гласник дотрчао је до Мојсија и Исуса Навина да их обавести о овом кршењу уобичајеног реда. Исус Навин је узвикнуо: »Мојсије, господару мој, забрани им!«

Међутим, Мојсије је показао дубље разумевање ширине пророчког дара који је био обећан Цркви: »Зар завидиш мене ради? Камо да *сав* народ Господњи постану пророци и да Господ пусти Дух свој на њих!« (4. Мојсијева 11,24-29). Пророк Јоило додаје да ће у последње дане Господ пустити Духа својега »на *свако* тело«. И тада ће дугоочекивани дарови Духа бити потпуно обновљени у Цркви.

Исто тако сигурно као што дан долази после ноћи, искуство Маријине љубави, када би се обновило у данашњој Цркви, пробудило би у њој пророчки дар као род љубави. Када савршена љубав буде изагнала страх, изагнаће и разједињеност. Надахнути истим Духом, сви ће упознати нераскидиво »јединство Духа у свези мира« (Ефесцима 4,3.4). Сви ће признати истину зато што је истина, а не зато што ју је неки ауторитативни представник уместо њих признао и тако им ускратио могућност да је сами препознају. На тај би начин Мојсијева давна молитва била услишена.

Сила љубави је парализована наркотичним деловањем млакоти, јер је љубав тајна одаја душе у коју се може ући само кроз врата скрушености. А до њих се, опет, може доћи само путем крста, када се наше »ја« разапне с Христом.

У овој светлости, млакоост Лаодикије изгледа као одбацивање, свакако несвесно, начела крста. Пошто једино љубав има пророчку проницљивост, и пошто је љубав омамљена млакошћу, дарови Духа морају да леже затрпани и неискоришћени све док се љубав не пробуди. Мојсијева молитва показује да Бог жели да води свој народ у »славну слободу деце Божје«.

Тада ће свака »Марија« знати »унапред« не само да Његово тело помаже за погреб, већ и да Му приправи круну. Љубав ће у право време знати да учини оно што је право.

3. *Јудина новчана процена Маријине жртве узнемирава нашу савест.* »Зашто се ово миро не продаде за триста гроша и не даде сиромасима?« Јуда је знао да мисли само у бројкама. Међутим, Маријина љубав се не може процењивати рачунским машинама. Нечији покушај да је тако одмери показује да не познаје њену природу. Сви наши покушаји да путем статистичких прорачуна измеримо оданост љубави осуђени су на пропаст овом једноставном причом из Витаније. Љубав приноси своје жртве са сузама, а не самозадовољним разрезивањем по глави становника и према списковима.

У страшној напетости последњих дана, најсигурнији начин да Црква изгуби своје право место јесте да настоји да све чини »као и обично«, да се задовољава да своје планирано напредовање одмерава према уобичајеним процентима бројчаног пораста из године у годину. Наша евангелизација треба да се обавља по Маријином методу скрушене љубави. И Бог ће нам гарантовати напредак!

4. Коначно, у потресној причи о Марији налазимо и одговор на питање које одзвања у срцима многих: »Шта је то оправдање вером?«

Праведност није неки појам који треба да нас збуни. Иако не можемо да видимо Христа у телу да бисмо тако открили шта је праведност, Његов представник на Земљи, Свети Дух, објављује људској души ту тајну. »А када Он дође, осведочиће свет... о правди, јер идем Оцу својему, и више ме нећете видети!« (Јован 16,8-10. Шарих) Сличност Христу по карактеру јесте права дефиниција праведности.

Но, проблем је у томе што не знамо како да достигнемо тај идеал праведности! То »како« описује се у Библији као »пут вере«.

Међутим, шта је вера?

Многобројни су и збуњујући одговори на то питање. Једни кажу једно, други друго. Да нам је бар Господ једноставним и лако разумљивим речима објаснио шта је вера! »Где се год успрооведа ово јеванђеље по свему свету«, Маријино дело љубави ће расветлити и право значење ове тако важне особине, вере. С времена на време, Исус је топло похваљивао веру разних људи којима је враћао здравље. Међутим, похвала, упућена Марији, даје завршни печат савршенства Његовој дефиницији вере.

Он је рекао неосетљивом и хладном Симону: »Опраштају јој се греси многи, јер је велику љубав имала!« (Лука 7,47). Јасно је да је Марија имала *велику љубав* зато што је знала да јој је *много опроштено*.

Међутим, вероватно је сматрала, као и многи други после ње, да јој још недостаје вера. Та једноставна скрушена вера коју је она познавала – чему би то могло да послужи ако она не стекне ону узвишенију врлину вере која је у стању да чини велика дела, да покреће планине, на пример? Да, Марија је била свесна да је најмања у царству Божјем!

Замислите њено изненађење када је видела да Исус њено искуство скрушене вере дефинише као истинску веру и говори: »Вера твоја поможе ти, иди с миром!« (Лука 7,50)

Не хладним разумом, већ срцем пуним љубави, »верује се за правду!« (Римљанима 10,10). Како год да описујемо веру, јер она обухвата мноштво врлина, укључујући поверење, поуздање, снагу која се ослања на Божја обећања, храброст, прихватање библијских истина, Библија увек истиче да им је свима заједнички именилац, нешто увек присутно, искрено поштовање љубави коју је Христос показао на Голтоти. *Вера је људски одговор на божанску љубав!* То је поука коју ова прича треба да нам пренесе! Оно што »помаже« у свему је »вера која кроз љубав ради« (Галатима 5,6).

Гледај на Голготу! Уколико ниси одлучио да погазиш распетог Христа својим ногама, уколико се ниси придружио великом бунтовнику да поново разапнеш Спаситеља, твоје искрено срце ће одговорити том истом вером! То је сигурно као што је Небо сигурно! Надајући се таквом одговору, Бог је ставио на коцку своју част и стабилност свог престола.

Води ли се у теби борба око тог одговора?

Свакако! Без имало сумње. »Као што је Бог коме уделио меру вере!« (Римљанима 12,3). Вера је семе које је Бог усадио у свако људско срце, укључујући и твоје. Ако га не ишчупаш, ако га не погазиш, већ му дозволиш да се укорени, оно ће у теби развити карактер за којим чезнеш!

Говорећи о свом крсту, Христос је рекао: »И кад ја будем подигнут од земље, *све* ћу привући к себи!« (Јован 12,32). Он те стварно привлачи к себи, увек изнова, иако се одупиреш, иако оклеваш.

Престани да се одупиреш, и сазнаћеш из прве руке како изгледа грешникова покајничка вера! Њена изузетност је залог да су сва Божја обећања истинита, да ће се сви твоји снови остварити! »Вера је пак тврдо чекање онога чему се надамо, и доказивање онога што не видимо!« (Јеврејима 11.1)

Престани да оклеваш, и постаћеш сигуран да је Бог стваран! Крст ти је открио Бога.

»Да ми је срце да хвалим Бога,
Срце што чисто воли,
Што стално осећа крв Сина Твога,
Која се за мене проли!

У свакој мисли очишћено,
Божанском љубављу што је,
Праведно, добро и савршено,
Као и срце Твоје!«

Чарлс Весли

Поговор

Мисли, изражене у овој књизи, израсле су из мог малог »универзитета« у колибама од траве и блата, у току дугих афричких вечери. Уз светлост петролејских светиљки, често под мрежама против комараца, проучавао сам надахнута дела својих професора, жељан да те мисли, које су толико обогаћивале мој духовни живот, преточим у језик довољно јасан за уши Африканаца.

Резултат је низ студија о крсту, које сам износио у месним црквама у Уганди и Кенији, утемељених искључиво на Библији. Из њих је опет, на крају, настала ова књижица.

Дугујем много милостивом Провиђењу које ми је обезбедило тих неколико мирних година у Африци. Ту сам научио да осећам потребу за јаснијим разумевањем крста. Та глад се појачала када сам добио прилику да прелистам дела аутора као што су Александар Брус, Џорџ Матесон, Рајнхолд Нибур, Џ.С. Луис, А.Т. Џоунс, Е.Ј. Вагонер, Х. Вилер Робинсон, и Елен Вајт. Они су ме повезали са Библијом, једином књигом коју сам могао да употребљавам као помоћно средство приликом својих предавања у Источној Африци. Стални разговори са мудрим афричким пасторима и наставницима често су ми помагали да своје мисли ставим на пробу.

Ако би икоја мисао на овим страницама донела освежење срцу читаоца, сигуран сам да се заслуга за то мора приписати онима од којих та мисао потиче.

Роберт Виленд